

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*L*ÄRONPRINSESSAN
LOUISE
Efter en i dagarna
för Amerikaresan
tagen bild.

JAEGER
HOV-
FOTO

ATT TYSKA ROMANHJÄLTAR SIT- ta och festa på svensk punch tyder på att vi börja få ett visst inflytande ute i Europa. Få vi se'n svenskt smörgåsbord lancerat i de engelska romanerna kunna vi anse vår ställning tryggad och behöva inte vara oro- liga för vad som händer i Genève.

Romanen jag nämnde har nyligen kom- mit ut i svensk översättning och heter Hm. Hms skugga — för damernas skull säger vi så. Framtidsmänniskan som om ett par hundra år bläddrar igenom denna för- resten utmärkta sedeskildring från vår tid får nog en ganska låg tanke om den kul- turprodukt som heter nutidsmänniskan och som ger sig själv betyget att Den onde sitter dagligen osynlig vid våra bord. Detta släkte som, heter det i boken, förlorat tron på Gud, har hört sig för hos Den onde om han inte kunde lära dem att göra män- niskor som visserligen liknade dem, Gud en gång satt i världen, men som inte längre skulle oroas av honom. Och det har hans underjordiska majestät beredvilligt lovat. Han lär dem att limma ihop sig av stoft och kraft, att konstikt bygga upp sig av statik och dynamik. Och i stället för en själ sänker han i vars och ens bröst ett litet tickande ur, en motor. Nu surrar och tickar och puttrar motorn. Människorna leva flott och utan förpliktelser, avla, föda, jaga efter ägodelar, jaga snabbare, leva fortare, hetsigare, vildare, ängsligare, ty motorn sur- rar och tickar, och så länge den tickar hava de paradiset och helvete i sin hand.

Ni skall förresten själv läsa boken. Dess författare Frank Thiess är tysk och som så- dan för mångordig ibland men teckningarna av romanens figurer äro sanna i all sin brutalitet och som från en blinkfyr i det

trista mörkret blixtra emellanåt fram sinn- rikheter såsom jämförelsen mellan en af- färsman och en teaterjobbare: det förefal- ler i alla fall betydligt anständigare att skin- na andra med kaffe och ris än med Schiller och Goethe. Skådespelarkonsten får för- resten sin kritik. Jag tror, säger en av dess utövare, att vi skådespelare allesam- mans äro människor som tagit fel på sitt levnadskall eller rättare sagt alls inte fun- nit något, och nu hoppa ur det ena skalet i det andra, ständigt dra på sig ett nytt skinn och ändå aldrig bli sig själva. — Tidningsmännen bli inte heller utan sina gaddigheter. En gammal friherrinna säger att hon föreställer sig redaktörer som ett slags bormaskar som man aldrig ser men vilkas verksamhet man alltid upptäcker spår av. »Ofta», tillägger hon, »när det är tyst på kvällen och jag hör trämaskens borran- de ljud i någon gammal möbel, har jag den odefinierbara föreställningen: en redaktör sitter i min byrå.» Om judarna hette det: ni är jude och som sådan av naturen ke- vulant mot allt bestående. Och följande ord om kvinnan som konstnär bör inte frö- ken Fridman läsa för då blir hon kanske ledsen: »Jag tror inte på kvinnans konst- närliga kallelse. Det är alltsammans illu- sioner som kvinnorna leva på tills de märka att de förstört sin mage på det. Och då är det för sent för sund näring.»

Nå fröken Fridman har nu sitt på det torra och frågar lika litet om kritik som vår utrikesminister, om vilkens namn stri- dens vågor också börjat lägga sig. Un- déns gärning är förresten ett lysande ex- empel på hur svårt det är för en vanlig dödlig människa att bli hemmastadd i stor- politikens irrgångar. Här läser man i sin

tidning att i Genève applåderas Undén vär- re än om han vore en filmhjärte och från England kommer det ena hyllningstelegram- met efter det andra för att betyga honom sin vördnad. Det är »leve Undén» här och »hur- ra för Undén» där och när man fått i sig tillräckligt av hela världens jubel riktar man sina av rörelse tårade blickar till hemmets hård väntande att i landsmännens miner möta en rosig reflex av denna vackra tavla. Jo si godda då! Svarta åskmoln ligga läg- rade över Lindmans panna och Trygger ser ut som sista akten ur Den vilseförda. Det blir ingen tablå à la Segrarens hemkomst inte ens en liten gödkalvstek att fira den förlorade men återfunne sonen med. Bara sorg och veklagan och flaggan på halv stång. Vem kan bli klok på sän't? Man får väl trösta sig med Bismarcks ord: ju längre jag sysselsätter mig med politik dess svagare blir min tro på mänsklig förmåga att rätt beräkna något».

Apropå politik ha finska studenter i da- garna företagit en handling som lämpligen borde etiketteras med den gamla rubriken »Barn och skjutvapen». Nog tyder det åt- minstone på ett lättsinnigt fingrande på rätt eldfarliga ting när de unga herrarna på an- dra sidan Bottenhavet vilja förehålla sven- skarna att de inte tillräckligt respektera den finska nationaliteten. Vålligare bli vi behandlade av schweizarna hos vilka hållits en svensk konstutställning som mot- tagits gynnsamt, dess bättre ju mer natio- nella svenskarna visat sig i sin konst. Tänk om detta rent av skulle leda till att våra unga målare gäve sig ut på upptäcktsresa till ett land som lär heta Sverige.

CELESTIN.

S J Ä L V P O R T R Ä T T : F R E D R I K B Ö Ö K

ATT FRÅGA EN LITTERATURKRI- tiker om hans favoritförfattare är naturligt- vis lika meningslöst som att fråga en astro- nom om hans favoritplanet. Professor Fred- rik Böök besvarar heller inte frågan själv utan låter den gå vidare till sin unge herr son, som genast svarar Böttiger. Ty just på sista tiden har denna halvt bortglömde lyriker kommit till heders och professorn har funnit stort nöje i hans nätta dikt »Till min sångmö» och den stillsamt ironiska »Lärkan och papegojan», varmed skalden tröstade sig, då han såg sin kärlek till den sköna grevinnan Oroszco hopplös.

På de övriga frågorna — enligt formu- läret för personliga karaktäristika — svarar emellertid professorn själv.

Den målare jag sätter högst: Georg von Rosen. En annan konstnär som jag haft mycken glädje av är den danske tecknaren Fritz Jürgensen. Hans karrika- tyrer är för mig en källa till vederkvickelse, en humoristisk bibel.

Den musiker jag älskar: Mozart.

Det skådespel jag mest njuter av: Nestroy's Lumpa Zivagabundus, som jag för många år sedan såg i Berlin. En

Professor Fredrik Böök tecknar här på Iduns frågor sitt självporträtt.

rikedom på fantasi och frodig komik, som gjorde mig gott. De agerande fäster jag mig mindre vid. Personlig beundran har jag bara hyst för en skådespelare. Olof Poulsen. Det bästa man kan säga om dem eljest är, att de vuxit in i sina roller, så att de glömt sig själva, liksom åskådaren glömmer personen för verket-rollen.

Någon ledande statsman i vår tid jag beundrar? Jag höll på att svara ingen! Jo, en! Mustafa Kemal, en kraftnatur och en reformator, som, om han lyckas, blir för sitt land vad Gustav Vasa varit för vårt.

Den egenskap jag sätter högst hos mannen? Densamma som hos kvin- nor och barn. Naturlighet. Tilljordhet, hos vem den än förekommer, är mig styggelse. Ja, jag går så långt, att jag föredrar en brutal och rå människa som är naturlig framför den mest aktningvärda som inte är det. Öppenhet och naturlighet är ju också barnets stora charm.

Min favoritsysselsättning: att läsa. Det värsta jag vet att skriva!

Min älsklingsblomma: Vildrosen, i yppiga stora snår under Arilds blå him- mel. Blommor glädja mig i allmänhet mest i det fria. Varför skall man låta dem stå och vissna i vaser?

Den stad där jag trivs bäst: Stock- holm, men för övrigt var jag för tillfället befinner mig.

Min älsklingsrätt: Ja, det har jag knappast någon, ty i mitt hem lärde jag mig alltid att inte föredra någon speciell maträtt framför andra. Kulinariska diskus- sioner voro där bannlysta. Min aptit är alltid lika utmärkt — vad jag får.

Älsklingsdryck: har jag däremot ty det var jag ej förbjuden att tala om hem- ma, eftersom vin så sällan förekom. Som vuxen har jag däremot lärt mig älska alla slags viner — dock utan pretention att upp- träda som connoiseur.

Mina sportintressen: Att köra bil, simma och kasta varpa, ett gammalt gott- ländskt spel, i vilket jag som ung verkligen nådde ett erkänt mästerskap.

—r.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

VAD TYCKER NI OM FREDRIKA BREMER?

ROS OCH RIS OM SIGRID FRIDMANS FREDRIKA BREMERSTATY AV STADSFULLMÄKTIGES DAMER.

OM SMAKEN SKALL MAN ICKE TVISTA, heter det förlösande i alla människors mun. Och ändå tvistas det jämt och ständigt om smak. Fredrika Bremerstatyn är ett färskt och livligt exempel. Det började med smaktvister i kommittén, sedan blev det konflikter mellan kommittédamerna med en opposition i vårt tycke berättigade protest mot ojuste och ljusskyggt antagande av ett kanske utmärkt konstverk och till slut ha smak- och principvister blandats i trivsam och animerad växling, så att man inte kunnat reda ut vilket som var vilket, tills på ett ganska smärtfritt sätt stadsfullmäktige satte punkt för historien genom att tacksamt emottaga Sigrid Fridmans Fredrika Bremer och tillstodja dess placering i staden. Så nu batar oppositionens röst föga, nu kan man endast roa sig med att tvista om smaken igen.

Ännu ha inte så många fått skåda Fredrika Bremerstatyn, där den finns i gips i konstnärinnans ateljé och ännu dröjer det, tills statyn blir färdig och satt på sin plats. Den stora allmänheten hålles i spänning inför den omstridda statyn och vi lyssna med begärlighet på rapporterna från ateljén. Nu senast ha stadsfullmäktige varit inbjudna dit. Att meningarna och smaken hos dess damer äro delade se vi av deras svar.

Fredrika Bremer gör ett levande intryck.

Fru Elisif Théel beundrar mycket Sigrid Fridmans Fredrika Bremer.

— Jag är ej konstförståndig och talar bara som lekman, säger hon — en reservation som för övrigt göres av samtliga tillfrågade damer — men på mig gör Sigrid Fridmans verk ett djupt intryck. Hennes Fredrika Bremer lever. Den har mening och innehåll. Den som läst om Fredrika Bremer och studerat hennes liv vet att hon icke var ståtlig och vacker. Varför skulle hon då framställas så? Ej heller är det den unga Fredrika Bremer, som utträttat kvinnopionjärens storverk, därför skall hon icke framställas som en ung flicka. Mig tilltalar det också att hon inte är klädd i krinolin. Fredrika Bremer reagerade mot krinolin och dessutom bör inte hon och hennes gärning vara knuten till ett visst mod och århundrade. När statyn kommer på den föreslagna platsen bland blommor i Humlegården — ty på ett torg bland höga hus skall Fredrika Bremer ej placeras — på en låg sockel så att det verkar som om Fredrika Bremer kom gående, så blir det enligt min mening ett värdigt monument till Fredrika Bremers minne. Statyns armrörelser tilltalar mig mindre, men dess levande verkan är av desto större värde och det avgörande för mitt omdöme.

Fru Ruth Gustafsson har också fäst sig vid statyns levande intryck, något, som hon framhöll redan vid stadsfullmäktiges första sammanträde.

Styden om Fredrika Bremerstatyn har nu förts i hamn genom stadsfullmäktiges beslut att ta emot gåvan. Men "vad tycker ni om Fredrika Bremerstatyn?" är och förblir alljämt en animerad och i hög grad aktuell smakfråga, som Idun här ställt till de stadsfullmäktiges kvinnliga representanter, vilka varit i tillfälle se statyn. Deras svar ha alla grader: entusiasm, motvilja och tveksamhet.

— Fredrika Bremerstatyn gav mig det intrycket att där verkligen fanns liv, både gestalten och framförallt ansiktet och blicken verkade så levande. Jag ser i statyn en stilla och blid, men stark och målmedveten Fredrika Bremer, den mognade kvinnan, som utför sitt stora verk. Man säger att hon verkar osäker och stapplande. Jag kunde inte finna det, jag tyckte, att statyn återger en stilla värdighet och att blicken lyser av själ och intelligens. Den ger en värdig bild av Fredrika Bremer.

Skall man förstå den fina symboliken behövs en anslagstavla bredvid statyn.

Men fru Brita Juhlin-Dannfelt instämmer icke i lovsångerna utan är en temperamentsfull tolk för motsatta åsikter.

Iduns rundturer.

Kungliga Myntet vid Hantverkaregatan är en viktig institution, vars arbetsprodukt, de rullande sekinerna, tycks oss alla mer eller mindre åtråvärd, men om vars arbetsmetoder vi veta bra litet. Iduns nästa rundtur gäller därför Kungliga Myntet, som måndagen den 12 april kl. 1,30 e. m. visas för läsekretsen under myntdirektör Karl August Wallroths eget ciceronskap. Biljetter å Iduns expedition Mäster Samuelsgatan 45.

Operasångerskan Liva Järnefelt, maka till hovkapellmästare Armas Järnefelt, blev livligt hyllad på sin 50-årsdag den 18 mars. Hon ses här fotograferad i sitt hem omgiven av hyllningarnas blomsterskörd.

— Om man ett dugg skall begripa Sigrid Fridmans Fredrika Bremer med de många olika symbolerna, måste ovillkorligen ett orienterande plakat sättas upp bredvid konstverket: högra handen betyder det, vänstra det, dräkten symboliserar det, korsetten fram det, korsettens frånvaro bak det o. s. v. Annars är jag rädd att det blir många missförstånd och icke särskilt värdiga och uppbyggliga kommentarer, som komma att göras kring den lilla gumman, där hon går och famlar och söker gud vet efter vad i Humlegården. Som en statyett betraktad tycker jag om Sigrid Fridmans Fredrika Bremer, men aldrig som en staty, en hel stads egendom på offentlig plats till allmänt beskådande. Tyvärr var jag sjuk och förhindrad komma på stadsfullmäktiges senaste sammanträde, så jag kunde inte få detta sagt.

Något tveksam är även fröken Hanna Grönwall, som vill ge svaret anspråkslöst i egenskap av kvinna av folket.

— Först när jag fick se statyn, frågade jag mig överraskad: ska detta vara Fredrika Bremer? Men sedan jag studerat den närmare och fått förklaringar tycker jag bättre om den. I brons och i sin miljö blir det ju dessutom så helt annat.

Man har svårt att förlika sig med händernas ställning.

Fru Anna Carlsson beundrar vissa partier av statyn och finner i synnerhet ansiktet och blicken bra, medan hon mindre tycker om händernas ställning och barmens insnörning, vilka dock ha sin symboliska innebörd. Dräktens veck och graciösa fall hade också tilltalat henne. Fru Jenny Larsson är övervägande sympatiskt stämd i sitt omdöme. Hon framhåller statyns levande rytm och anser att det goda helhetsintrycket knappast störes av handens ställning mot bröstet, vars symboliska innebörd förefaller henne kanske lite sökt.

Även fröken Bertha Wellin har svårt att finna de trevande handrörelserna vackra, men tycker att statyn i sin helhet vinner vid närmare och djupare granskning och böjer sig i övrigt för de auktoriteter, som studerat Fredrika Bremer och förklarat sig nöjda med Sigrid Fridmans verk.

Invändning mot statyns handrörelser gör till slut också fru Gertrud Törnelli.

— De äro livlösa och oplastiska, säger hon, även om deras symbol är riktig. Men som helhet gjorde statyn ett mycket gott intryck på mig. Ansiktet, blickens uttryck, den framåtböjda gestalten av en äldre kvinna, som drives framåt och sträcker handen mot målet för att liksom nå det fortare — allt detta är utmärkt och jag tror att statyn kommer att ta sig bra ut.

— e.

AHLGREN'S NOBLESS
ÄR DEN ELEGANTA VÄRLDENS SKINN- & LÅDERBALSAM.

B A R N E T S I D É

EN ÖNSKELISTA FÖR BARNAVÅRDSARBETET. AV ANNA LENA ELGSTRÖM.

FRÄMST ETT TACK TILL »A. B.», under vilken signatur jag tycker mig ana dragen av en av vårt lands mest nitiska förkämpar för den idé, hon uttrycker i orden om alla barns lika rättigheter.

Den ligger i luften, denna Barnets idé, världens moderstanke om barnets helgd, som inte bara familjens, utan samhällets skatt, framtidsvärdet, för vilket det står i ansvar inför kommande tider. »Världen står i en särskild skuld till barnen och den skulden förnyas med varje nytt barn, som födes till en värld, där dess enklaste behov äro beroende av så många privatfaktorer, föräldrars sjukdom, arbetslöshet, legitimitet eller illegitimitet, och där politiska och ekonomiska orsaker, när som helst kunna beröva föräldrar bröd till deras barn.» (»Moderstanken». Sr. Kv. Medb. Förbs. serie.)

Den skulden måste vi mer och mer förminska; barnet måste på ett eller annat sätt bättre säkerställas än som ännu skett, måste än effektivare höjas »ovan stridsvimmel» på vårt moderna livs stormiga arena.

Mycket har ju även gjorts för detta, många goda krafter äro säkert besjälade av moderstanken, i alla händelser säkert inom barnavårdsarbetet — annars vore de ju inte där!

Men ännu är inte det allmänna intresset verkligen väckt, ännu har det inte ingått i allmänna medvetandet att frågan icke blott är en fråga för experter.

Kanske rycka också oliktankande sådana blott harmset på axlarna vid blotta åsynen av min rubrik och fråga sig, vad i all världen jag har för rättigheter att ha några önskemål alls, jag, som inte är expert?

På detta skulle jag i så fall vilja svara att ehuru jag inte är det, är jag mor, och att alla mödrar äro, eller borde vara, besjälade av den känsla för barnets helgd, vilket gör, att man absolut inte kan låta sådana saker passera som Ulvsundatragedin eller barnamishandeln i Holte, utan att vilja gå till botten med den brist i kontrollen, den läcka i organisationen, varom sådana upprörande fall bära vittne.

För min del anser jag att möjligheten av deras förekomst ytterst bottnar i att den allmänna opinionen, som sagt, liksom ännu inte hunnit fatt våra barnavårdslagar. De ha kommit — inte för fort, åh nej, minsann! — men i alla händelser fortare än allmänna meningen kunnat anamma dem i ande och sanning. I allt för många fall har slentrian och officialism gjort den nya lagen till död bokstav, och försök att åter få den levande avfärdas ofta överlägset i den speciella manligt svenska känslan av att dylika humanitära och sociala ting dock ligga på sidan om verklighetens väg, i den kvinnliga välmenthetens dimmiga och tråkiga nejder.

Det är väl också därför antalet manliga medlemmar i barnavårdsnämnderna landet runt är så disproportionerligt stort, att den kvinnliga minoriteten, hittills åtminstone, gott kunnat kallas försvinnande. Man har väl varit rädd för att om flera kvinnor sutto där, sockengubbarna skulle få det än svårare att ta saken på något som helst allvar.

Som ett mellanstick i breven mellan Mor och dotter och med anledning av en passus i dessa gör författarinnan Anna Lenah Elgström här ett intressant och väckande förslag i barnavårdsfrågan, en önskelista för barnavårdsarbetet, som ingen ansvarskännande svensk kvinna bör försumma att ta del av.

Med den nya lagändringens ikraftträdande, som kräver flera kvinnliga medlemmar, ha vi ju dock kommit ett tuppfjät närmare sanningen, nämligen den, att det istället är vi kvinnor, vilka borde vara i majoritet där!

Ty visserligen går jag inte så långt som den kvinnliga, norska barnavårdskonsulent, vilken mötte sin svenska kollega med det häpnadsväckande utropet: »Men vor kan De være Børneværnskonsulent? De er jo Mand!», men nog anser jag som en självskreven sak, att vi kvinnor, genom själva vår väsenart, det faktum att vi på detta område utlösa dess djupaste krafter, skulle ha mycket större förutsättningar att hålla lagens anda levande. Eller hur — skulle icke t. ex. sockensjuksköterskan om hon vore inspektör, lättare se spåren av vanvård eller missandel, än den kyrkoherde eller kamrer (ibland kanske inte ens fader själv) som nu oftast är den, vilken kastar sitt brådskande eller officiella öga in i fosterhemmen? Det är därför så mycket underligare att inget av de nio distrikt, vari landets barnavårdsväsen är uppdelat, har någon kvinnlig konsulent! Bland alla vårt lands goda, sociala kvinnokrafter har man alltså icke lyckats uppleta någon, värdig att vara en i denna högsta rådgivande församling, till vilken landstingen i fall av överklagande av barnavårdsnämnds dom, remitterar frågan och vars ord oftast är utslagsgivande!

Saken blir dock något förklarligare om man erinrar sig att riksdagens bifall på sin tid endast vanns genom att fattig- och barnavårdsväsendet sammanslogs och att vissa fattigvårds-konsulenter därmed i ett slag förvandlades till även barnavårdsdito.

Ur barnavårdens synpunkt har nog denna sammanblandning mer än en gång visat sig olycklig. (I Stockholm har man ju också strävat, och i viss mån lyckats komma från den.) Ty ännu är ju ordet fattigvård i gemene mans ögon förknippat med begreppet välgörenhet, oförskyld nåd, allmosor. Medan däremot — för att citera vårt lands främste auktoritet i barnfrågan, prof. I. Jundell, den frågan har så litet med dylikt att skaffa att: »Det understöd, som gives en ammande, sitt barn välvårdande moder blir således icke och bör således icke heller givas som en allmosa, utan som ett utslag av den enklaste rättvisa.» (Sv. Fattigvårdsförbundets tidskrift, häft. 1, 1906). Man kan nog gå så långt, som att säga, att, så länge den sammanblandningen kvarstår, desavouerar det svenska samhället i praktiken sina barnavårds-lagars moderna teorier.

När man så vet i vilken snålhetens och slöhetens anda fattigvården på landsbygden ofta går, då förstär man också bättre Holtegrannarnas tystnad och likgiltighet.

Och då förundrar man sig heller inte över sådana historier, som den, vilken jag här-omdagen hörde från en Dalasocken, där man refuserade en av de på Allm. Barnhuset i Stockholm genom en 2½-årig kurs utbildad Barnavårdsstrarna en ledigvorden plats som barnavårdsman och i stället gav den till Brukspolisen! Antagligen därför att man delade den ofta förekommande villfarelsen att en barnavårdsmans syssla är polissak. Säkert, emedan han var billigare; han tog arbetet som »påbröd» för 500 kr. om året!

Är det för mycket sagt, att för de 500 kr. sålde man i den socknen åtskilligt av effektiv kontroll? Nej, ty det måste sägas ifrån och det med eftertryck: En barnavårdsmans kall är så ömtåligt, fordrar så mycken social kunskap och takt att inte vem som helst kan fylla det! Vilket man dock ännu tyckes tro, eftersom man — hör och häpna! — icke fordrar någon som helst förkurs, något som helst examenprov (i detta examenshungriga land!) av den som vill bli barnavårdsman! Naturligtvis är man glad om vederbörande har tid och lust att gå genom en eller annan social kurs, men obligatoriskt är ingenting, inte ens att en barnavårdsman skall kunna barnavårdslagarna! — »Det är därför många, som inte heller kunna hålla dem!» sade en gammal, beprövad stockholmskollega också helt framtill till undertecknad här om dagen.

I samma land — »föregångslandet», kan ju vem som helst också få sätta upp ett barnhem. Man behöver inte vara kvalificerad barnsköterska, man kan vara kontorist, spekerist, som sagt vad som helst. Koncession behövs bara till restauranter o. d. — med barn är det ju inte så viktigt! Också stänges då och då något litet privat barnhem och ett dussin eller halvt små snuiga och magra stackare flyttas över till ett säkrare ställe, för att där få nya krafter. Men var det inte onödigt att ta de ursprungliga från dem? Är det inte — av allt onödigt — mest grymt onödigt att barn lida!

Och f. ö. — ty medan jag är i farten är det väl bäst jag sticker in huvudet i alla getingbon i trakten — även i titeln »kvalificerad» barnsköterska, ligger ingen säkerhet, så länge den, som genomgått någon kurs på 6 veckor lika bra kan kalla sig det, som de, vilka utbildats genom ett eller fleråriga kurser?

Norm, standard — medge att här och var söker man inom barnavårdsväsendet ännu ganska förgäves efter den säkerhet de ge! Därför sätter jag också — efter att som punkt I, II och III på min önskelista ha antecknat: I. Flera kvinnliga medlemmar i barnavårdsnämnderna: II. Kvinnor bland barnavårds-konsulenterna: III. Kvinnor framför män på inspektorsplatserna — som punkt IV, V och VI: Obligatorisk genom examina bekräftad kompetens för barnavårdsmännen. Lika obligatorisk koncession för öppnandet av barnhem samt gradering i klasser för barnsköterskor, med Barnavårdssystrarna som etta.

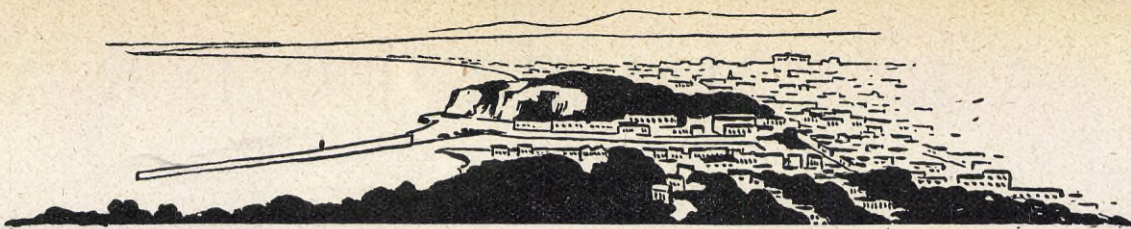
Kunde det sedan inte rent av tänkas att personer med deras utbildning skulle

(Forts. sid. 382.)

Blodbrist
Fås å alla apotek — Begär originalflaska å kr. 3:50
IDOZAN A
svagt avförande.

övervinnes snabbt med **IDOZAN**,
erkänt bästa järnmedicin. Angriper
ej tänderna. Förordas av läkare.
IDOZAN B
ej avförande.

AUX GALERIES LAFAYETTE
Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR
Begär våra kataloger. Birger Jarlg. 29
STOCKHOLM
Riks 115 66
Norr 160 55

SKISSER FRÅN KONTINENTEN

S T. P A U L.

EN AV KLENODERNA I DET DIADEM, som Rivieran bär kring pannan och som består av bergens gråa massa i vilken de pittoreska småstäderna lysa likt äkta pärlor, är St. Paul. Endast undantagsvis finner man orter, som förblivit lika intakta och som behållit denna genuina medeltidsstämning, så tilldragande för målaren och så talande för poeten. Den ligger på yttersta pynten av en ås omgiven av gröna dalar och bördiga släntor och tillhör således bergens lägre regioner. Blott få kilometer skiljer den från Vence och de båda städernas historia griper in i varandra. Medan den förra orten huvudsakligast utmärkte sig för myndiga prelater och vittra biskopar var den senare adelns privilegierade tillhåll. Här gingo festerna av stapeln, där dansades »rigaudon» — Provences egen passionerade dans mot vilken den stränge Godeau dundrade — här levdes lusteliga om dagarna och sjöngs serenader om nätterna. Även i orostider kände man sig trygg bakom stadsmuren, som var både hög och tjock och ärnad att motstå långvarig belägring.

När man första gången ser St. Paul med dess obrutna befästningsgördel från Frans I:s tid, dess grå husmassor innanför och dess båda fyrkantiga medeltidstorn i mitten dominerande det hela, kan man inte låta bli att tänka på St. Gimignano i Toscana. De påminna om varandra, ja, de ha till och med ett utpräglat syskontycke. Det är ungefär samma läge, samma storlek, samma färg över dem båda ehuru den provençalska platsen helt naturligt ej kan skryta med namn ur var sig Guelfernas eller Ghibellinernas förnäma släkter lika litet som den kan uppvisa de tretton berömda tornen. Men ändå har den utvärtes ett likartat kynne, som genast faller i ögonen. Och går man in genom någon av de båda utmärkt väl bevarade stadsportarna blir intrycket snarare förstärkt än motsatsen.

Någon har sagt att hela St. Paul rätteligen borde flyttas till ett museum, och sannoligen har man inte lust att instämma i överdriften. Det ligger där så fullkomligt helgjutet och orört inom sin grå stengördel att man knappt kan tänka sig ett mera typiskt exempel på en liten morsk medeltidsstad. Den skulle bli ett förträffligt undervisningsobjekt och som åskådningsmaterial oöverträffad.

Men låt oss ta den i närmare ögonsikte. Det första man möter är en ärgig kanon, som murats in i portvalvet. Dess mynning pekar ohövligen rakt emot den besökande — man skall aldrig ens på lek rikta skjutvapen mot människor, heter det. Men så farligt är det nu inte, loppet är korkat med cement. Det berättas att muskedundret först legat på torget en längre tid och använts av ungdomarna för att pröva sina armmusk-

Prins Wilhelm skildrar här målade och åskådligt som alltid i dessa resebilder — vilka med skäl beundras för sin konstnärliga stil — en medeltidsstad som i allt ger en så förträfflig föreställning om forna dagar att den helst, såsom någon sagt, borde flyttas till ett museum.

ler på, därefter förvandlades det till lyktstolpe (från vilken förnedring cementen är ett minne) och kom på sin plats först för några år sedan. Dess ursprung är obekant, måhända har det en gång i världen tillhört arsenalens helt säkert rikhaltiga förråd av slangor och kärrebyssor.

När man väl kommit innanför muren, som här flankeras av ett dystert torn, börjar en labyrint av trånga och backiga gator. Den bredaste leder tvärs igenom samhället till södra porten och ungefär på halva vägen öppnar sig stadens näpna torg. En urnformad springbrunn, tyvärr av nyare datum men ändå passande i ramen, sänder vattnet i fina strålar ner i stenkaret där en gumma just fyller sin hink. Hennes tvätt ligger utbredd under valvbågarna intill. En bred port med något saracenskt över sig vetter utåt platsen. Någon dörr har den inte, på tröskeln ligga saftiga grönsaker och blommor utbredda. Tittar man för länge på en violbukett ställer gumman hinken ifrån sig, torkar händerna på förklädet och skyndar till butiken där hon välvilligt upplyser främlingen om att knippan bara kostar några sous. Blommorna äro nämligen hennes.

Fortsätter man gatan fram eller viker man in på någon liten sidogränd, som kanske är så smal, att två korpulenta personer nätt och jämt kunna mötas, slår överallt medeltiden emot en. Husen äro för det mesta sammanbyggda, de bilda jämna murtytor eller sneda hörn allteftersom det faller sig. Sällan är höjden densamma utan tak

sluter sig till tak liksom väldiga trappsteg. Läckert formade spetsbågefönster omväxla med mera banala gluggar. De breda valvdörrarna äro för det mesta igenmurade, man har tagit upp andra ingångar eller nöjt sig med tredjedelen av det ursprungliga utrymmet. Under rapping och vitt-rad puts är det dock ingen konst att följa bågarnas arkitektoniskt väl avvägda linjer. Ovanför sitter ofta ett vapen eller något annat dekorativt ornament. Där de gamla portarna finnas kvar äro de tätt spikbeslagna och dessutom försedda med sirater. Här och var sitter ännu den ursprungliga portklappen på sin plats, rostig och nött liksom järnringarna i gathörnen, vid vilka man brukade binda sina mulor.

Naturligtvis har mycket av det gamla vandaliserats, flera byggnader ligga helt och hållet i ruiner. Portarna äro övermålad, förnämt konstsmide på balkonger eller framför källargluggar har ersatts med billig gottköpsvara från närmaste storstad. Vanprydande skyltar och braskande försäkringsprojekt göra sig breda där någon framspringande muryta lyser i solskenet. Men var göra de inte det? Man får trösta sig med att det finns ändå fler gröna klängväxter i springorna på sidan.

En särskild prägel av ålderdomlighet ge de medeltida butikerna, varav ovanligt många finnas i behåll. De ha naturligtvis längesedan upphört att tjäna sitt ändamål men disken ligger där den alltid legat och dörren bredvid användes än i dag. Som bekant bestodo krämarnas skyltfönster av en del av själva porten. Den ena halvan gick att öppna helt och hållet och dess dörr var avskuren på mitten, sålunda bildande två lika stora luckor, den andra var till sin halva höjd igenmurad. På muren låg disken, vanligen en blanksliten, tjock marmorskiva där varorna radades upp, och öppningen ovanför denna stängdes vid behov av en tredje lucka. Allt det där kan man i lugn och ro studera på en vandring genom St. Pauls gränder. Man väntar nästan att krämaren skall bjuda ut sitt kram åt någon förnäm dam eller yverboren riddare, som i nästa ögonblick kommer att vika om hörnet med svenner och vapendragare i följe.

Vid Söderport är staden slut. Muren skjuter snöplogsaktigt fram ett stycke på åsen och sedan tar en liten kyrkogård vid med höga cypresser och vita vårdar, vilka ha en allt annat än ålderdomlig prägel över sig. Då vänder man och går på själva ringmuren en tur runt samhället. Man trampar samma stenar, som nöts av vaktposter-nas tunga steg och man blickar genom samma smala skottgluggar eller över samma bröstvärn, som skyddade försvararna mot belägringstruppernas runda kanonkulor när de förgäves dunkade mot Frans I:s be-

(Forts. sid. 383.)

Det första tecknet.

Mitt in i staden kan man ändå ana att världen åter börjar gå mot vår fast alla gator tyckas likadana som de ha gjort ett nermörkt vinterår.

Det är ej lindarna i gatans vimmel som varsla våren, ty med borstigt ris de spreta fruset mot en blygrå himmel, och ingen värfläkt röjs i kvällens bris.

Och lika fullt man bävande förnimmer att året vändes mot en högre sol — ty kring de tunga husen står ett skimmer i blått, som nästan doftar av viol.

GUIDO VALENTIN.

**CAP
KEJSARNOUGAT**

Yppersta kvalitet.
Särdeles delikat.
Bitar à 10 o. 15 öre.

VAD ÄR MARSJÖDRAMAT?

FÖR IDUN AV ALBERT ENGSTRÖM.

MARSJÖDRAMAT KAN SÄGAS BÖRJA med den rätt vanliga historien om den svenske bondpojken som reser till Amerika för att vinna guld och gröna skogar med tanke på att en gång komma tillbaka hem till fosterlandet och skaffa sig egen gård och grund.

Alltså: Emil Larsson, kallad Sme-Emil, reser över till U. S. A. arbetar, är sparsam och tjänar ihop en slant. Föräldrarna som äro gamla, ha sålt sitt hemman och sitta nu på undantag hos den nye ägaren E. Gustafsson som enligt deras uppgift behandlar undantagsfolket på det tyvärr vanliga sättet, d. v. s. illa. Han är elak mot dem säga de. I brev till Emil klaga de sin nöd. Emil reser genast hem med den sparade slanten, c:a 14,000 kronor, och hävdar sina föräldrars rätt gentemot Gustafsson. Gustafsson blir naturligtvis ursinnig och det blir ovänskap mellan honom och Emil Larsson.

En dag är det marknad. Denna besökes av Gustafsson med några kumpaner, sprit förtäres och man fattar den ädla föresatsen att hemsöka Larsson och slå honom. Larsson försvarar sig naturligtvis och blir illa miss-handlad. Men i bataljen förlorar Gustafsson ett öga. Det blir en polisaffär med åtal och landsfiskalen Nyman inträder i Sme-Emils liv och historia. Trots energiskt bestridande av sin skuld dömes Emil till 3 års straffarbete och får aldrig tillfälle att höra sina vittnen, ty en häktads rätt och rörelsefrihet äro här i landet ytterligt beskurna. På Långholmen fortsätter Larsson att bedyra sin oskuld och det är typiskt att tjänstepersonalen där nu deltagit i insamlingen som börjats för att få resning i hans sak. Konstaplarna betyga, att väl ofta fångar förklara sig oskyldiga, men på ingen ha de trott så som på Emil.

Fångkonstaplar bli psykologer.

Men:

När oskulden sover, stå små änglar på vakt — medan Sme-Emil sitter i säkert förvar på Långholmen, arbetar allmänna åklagaren, landsfiskalen Nyman, för full maskin. Man visste i bygden att Sme-Emil haft sparpengar med sig hem från U. S. A. och till och med hört sig för om inköp av ett hemman. Nu gällde det att handla snabbt och målmedvetet. Landsfiskal Nyman har fått veta att Emil Larsson hade sina sparpengar på en bank i Örebro. Gustafsson, som tilldömts 8,000 kronor för sitt utslagna öga, ger fullmakt åt Nyman för utmätning av Larssons rätt till inestående medel i Örebro Folkbank. Nyman inköper denna rätt på exekutiv auktion i Stockholm för 65 kronor. Denna rätt representerade 14,000 kronor. Naturligtvis — från Nymans sida sett — var det en ren tillfällighet att den kunde inköpas så billigt.

Medan sonen sitter på Långholmen dö föräldrarna i förtvivlan över hans sorgliga öde. Nu gällde det alltså arvet efter de gamla. Nyman utmätte nu Emils arv efter de döda och på auktion inropade herr rättsfunktionären Emils rätt till arv, represen-

"En svensk Dreyfus-affär" har man i pressen kallat Marsjömålet. Detta är ju överdrivet men betecknar vilken betydelse detta mål på sina håll tillmättes. Bland dem som blivit i hög grad intresserade är professor Albert Engström. Det är inte ofta man ser honom fatta pennan för en så allvarlig sak och med desto större uppmärksamhet skall man här läsa hans framställning av affären sådan den enligt hans mening ter sig.

terande ett värde av c:a 2,000 kronor, för 75 kronor. Man ser alltså, att herr Nymans utgifter i detta sista fall blevo något större än förra gången. Häri kan man möjligen spåra något av gudomlig rättvisa. Men endast gudomlig.

Frihetens timme närmar sig för Emil. Han vet intet om dessa auktioner, har ingen aning om att Nyman lagt sig till med hans pengar och arv.

Nyman däremot är förtänksam och glömer ingen formalitet. Han känner på sig att ett eventuellt sammanträffande med Emil skulle vara obehagligt för den senare och han vill bespara honom detta obehag. Därför ingår han i god tid före Emils frigivning till Kungl. Maj:t med en anhållan att Emil omedelbart efter frigivandet måtte utvisas ur landet. Tyvärr kunde myndigheterna icke tillmötesgå denna Nymans propos. Motgången gör Nyman endast mera handlingskraftig som alltid hos stora ka-

Amerikasuccès.

Den svenska filmskådespelerskan Greta Garbo har gjort lycka i sin första amerikanska inspelning, "Virveln" efter en roman av den spanske författaren Blasco Ibanez, som nyligen haft premiär i New York. Kritiken är mycket välvillig mot fröken Garbo och spår henne en framgångsrik bana som filmstjärna.

raktärer. Han inkommer omedelbart med anhållan att då Emil uppenbarligen måste anses farlig för allmänna säkerheten, han som vansinnig måtte interneras. Men icke heller detta lyckas.

Emil kommer ut ur fängelset. Han blir icke alls glad. I tre långa år ha hans tankar kretsat kring detta enda: oskyldigt dömd. Han har försökt allt, till och med resning hos Högsta Domstolen. Där misslyckades han på grund av en rösts placering på ogynnsam sida.

Emil ser enkelt och naturligt på tillvarons problem. Han resonnerar så här: Nyman kan han ju inte tro på, ty Nyman har tagit ifrån honom allt det han ägde. Alltså har Nyman enligt hans mening fungerat i orättvisans tjänst, icke i rättvisans.

Emil tänker långsamt och okomplicerat. Han har trott att om man på goda grunder anser sig bestulen, man har rätt att kalla förövaren tjuv. Och inte nog härmed, han påstår också att han är utsatt för falskt åtal. Och vem har åtalat? Vem har — naturligtvis fullt lagligt — kommit över hans egendom? Jo Nyman.

Emil Larsson, vars tal är något i stil med det klassiska ja, ja, nej, nej, skriver en stämning och yrkar ansvar på Nyman. Men den stämningen tycker man inte om i Justitias filial i Katrineholm, utan där får Larsson hjälp. Samme man, som sedan dömer Larsson till 14 månaders straffarbete för falskt åtal m. m. skriver ut och författar stämningen. En sådan medhjälp till uppenbart lagbrott kan man icke förstå om man icke är minst juris kandidat.

I sista stund, men för sent, får Larsson juridisk hjälp. Nu sitter han på Nyköpings kronohäkte, fången och bruten.

Men över hela landet går en storm av indignation. På mindre än fjorton dagar ha 15,000 kronor insamlats åt Larsson. Över denna gåva har han naturligtvis blivit rörd, men han reflekterar samtidigt: — pengar äro nog bra, men rättvisa är bättre.

Nu är resning i målet ifrågasatt och det finnes hopp att den skall lyckas.

Även i utlandet har affären väckt uppmärksamhet. Vilken uppfattning bör det civiliserade Europa få om vårt urgamla rättssamhälle? Låter det icke som en berättelse från det rättslösa Ryssland eller Italien?

Vi äro ett lyckligt land, ett land, där rätt råder, ha vi trott. I så måtto äro vi ett reaktionärt land. Men just därför är det nödvändigt att vi alla samlas i kravet på justering av denna rättshandel. Här kunna icke minst kvinnorna visa prov på ädelt tänkesätt. Det är därför vi ha velat göra Iduns läsarinor underkunniga om denna affärs konturer för att de sedan själva må dömma.

Albert Engström

INREG. VARUMÄRKE

LEJON

STRUMPOR & VANTAR

äro kända för slitstyrka, god passform och förstklassigt utförande

PARISISKAN JUST NU

OM DEN SKANDINAVISERADE PARISUNGDOMEN, NYA SEDER OCH EN NY KVINNA.

NÄR JAG SÄGER PARISISKAN, TÄNKER jag inte på mannekängerna. Jag tänker inte heller på de damer, som mottaga på eftermiddagen i pyjama. Jag skulle även med bästa vilja i världen inte kunna skriva om dessa två kategorier, av det enkla skäl, att jag känner dem endast genom hörsägen och böcker. Till de stora mannekänguppsvisningarna, som i vår praktiska tid alltmer antaga karaktären av »grandes fêtes de gala», har jag aldrig blivit inbjuden, i de familjer, där jag under tidernas lopp förlagt mina Parisvänner, äro damerna ganska lika dem vi ha hemma hos oss, både till klädsel och uppträdande. Hur det är, existerar ju begreppet »parisiskan» inte bara i modehusen och i främlingsfantasier, utan uppträder på de mest olika platser, i de mest olika variationer. Alldeles som begreppet kvinna både hos oss och i hela den övriga världen.

Efter-krigstiden, »l'Après-guerre», som man här säger, har i mycket förändrat Paris' utseende. Paris är inte mer, synbart åtminstone, det fladdrande nöjets, lättsinnets och kokotternas stad, det centrum, dit alla världens ungdomar ilade för att lära sig »leva livet», eller med andra ord slösa bort pengar, tid, moral och hälsa. Paris har blivit skandinaviserat, som man uttrycker sig här. Ordet faller, inte alls bara när man bjuds en »aperitif» d. v. s. en sup till maten, utan man hör det framför allt på tal om de nya seder som det unga efterkrigssläktet synes benäget att antaga.

— Vår ungdom har på det förskräckligaste sätt »skandinaviserats», sade till mig en äldre fransman häromdagen i ett sällskap. Tänk bara på min brorson, Jean, som sitter där i soffan. Han är 25 år gammal, och roar sig inte. Vad är det för karlar? Och onkel Pierre betraktar med en spörjande inte alldeles ironilös blick sin unge frände.

Jean och hans kamrat, som sitta i soffan se upp men de säga ingenting. Deras minner ge otvetydigt vid handen att det inte är första gången de höra jeremiaderna.

— Tro mig, våra unga män ha blivit gripna av något slags vanvett, de vilja inte vara människor av kött och blod, de ha blivit filosofer, asketer, arbetsentusiaster, enstöringar. De roa sig på det mest naiva sätt med att dansa och dricka te med väluppfostade och gud så förståndiga unga damer på eftermiddagarna. I »Kvarteret» — dit våga de inte sätta sin fot. Vart skall det bära hän?

— Du förstår inte ungdomen, genmäler nu Jean. Det är inte på grund av några asketiska principer, som jag och mina kamrater inte förnöta våra dagar i Quartier latin. Det är helt enkelt för att vi inte trivs där. Det roar oss inte. Vi vill inte förslösa vår ungdom på sådant, som inte ger oss någon somhelst andlig valuta. Och sedan gifta oss till pengar, när vi äro alldeles utrumlade. Vi vill så fort som möjligt skapa oss en ställning. Vi vill gifta oss tidigt.

Onkel Pierre rycker föraktligt på axlarna. — Där hör ni själv säger han. Det är den typiska skandinavismen, våra unga män ha börjat resonera lika barnsligt som man re-

»Vår ungdom har på det förskräckligaste sätt skandinaviserats.» Ill. av Ossian Elgström.

Som alltid läser man med nöje d:r Alma Söderhjems spirituella och kåserande iakttagelser, som denna gång gälla den mångbesjungna parisiskan, synad både i själen och kroppens sömmar.

sonerar i edra nordiska romaner. Onkel Pierre har känt ett par normmän, på 80-talet, och glömmet aldrig vad han så uppsnappat av Ibsen, och som han med sitt rationalistiska franska lynne alltid kvalificerat som artificiellt och puerilt.

Men nu ha Jean och hans kamrat börjat taga honom på allvar. De tala båda ivrigt i munnen på varandra. — Det är fel att kalla oss puerila, säger vännen ivrigt. Tvärtom, infaller Jean, vågar jag tro, att vi äro oändligt mycket äldre än ni var vid vår ålder. För vi veta vad vi vill och tycka inte att vi äro tvungna att upprätthålla de gamla ärorika traditionerna i latinkvarteret, därför att våra förfäder — och onklar (här får onkel Pierre en liten gliring) har roat sig där. Kriget har lärt oss, att det finns andra slag av liv. — Och ära, infaller Jean.

Måhända är det just denna ungdomens nya lösen: att snabbt skapa sig en ställning och att gifta sig ung, som förändrat det franska samhället. Kriget har ytterligare stärkt den hos fransmännen liksom hos gammalt kulturfolk utpräglade hem- och familjekänslan.

Det är kanske också i denna lösens tecken som på senare tider en helt ny ung typ av begreppet »Parisiska» har uppstått. Man kan se speciet i otaliga exemplar i Sorbonnes föreläsningssalar och korridorer, om det även är lättare att utkristallisera henne på bibliotek och arkiv. Den tid är förliden, då föreläsningebänkarna voro fyllda av studenternas små väninnor. Och även den tid tyckes nu antikverad, som i sin iver för kvinnoemancipationen byggde speciallokaler och samlingsrum för student-skorna för att de ej skulle vara tvungna att beblanda sig med det lättfärdiga livet i »Kvarteret».

Hur ser då den nya parisiskan, den unga lärda kvinnan ut, kan man fråga, där hon arbetar sida vid sida med de manliga kamraterna?

Svaret blir, att hon är förvillande lik »Parisiskan», hon som trippar omkring på gatorna. Möjligen kunde man göra den observationen, att hon är något allvarigare och mörkare klädd, i det att en vacker nyans av mörkblått kläde tyckes vara en ganska allmänt antagen arbetsdräkt. Men denna omväxlar med grönt och brunt, till och med i rött ser man flickorna sitta allvarligt lutade över sina manuskript och volymer. Möjligen kunde man även göra den reflexionen, att där har kommit något hurtigt och raskt i hennes väsen, som ersatt det litet languissanta och förväntansfulla i gång och uppträdande, som alltid utmärkt parisiskan, även där hon på snabba fötter ilat till och ifrån sitt arbete.

Men hur är då parisiskan just i detta ögonblick klädd? Vad har hon på sig? Vilket snitt, vidd och längd har hennes kjol, vilken form hennes skor, vilken färg hennes strumpor. Jag hör dessa otaliga frågor, kanske en smula irriterade över att dessa viktigaste detaljer komma till sist.

Men det är så oändligt lite nytt att säga om dem.

Trots upprepade förberedanden och trots att förra årets klädningar och kappors vidd kunde se ut att förbereda realiserandet av alla de vildaste antaganden, har krinolinerna inte ännu kommit till heders. Det nuvarande modet är graciöst. Kappa och klädning i två delar eller i tre, hur det faller sig, men kanske dock allra helst i två, d. v. s. hel klädning och kappa av samma stoff eller åtminstone färg. De flesta kappor äro utsvängda i fällen, men på ett synnerligen diskret sätt, liksom aftonklädningarna fortfarande avslutas med en kappa eller ett garnityr av vad slag som helst. Ännu kan man se till och med helt raka så kallade »skjortklädningar» hänga i fönstren. Tvådelars klädningar, tricot, ylle eller crêpe de chine håller däremot lugnt sin plats av högsta mode på förmiddagarna, här och där ser man jumpern. Alla kjolar äro veckade eller åtminstone av tyg, som göra intrycket av små veck. Aftonklädningarna äro underbara. Ofta under årens lopp har jag sett här i Paris klädningar, som ha varit konstverk, men i år ser varje klädning ut som en ouppnåelig dröm. Sammansatta av flera stoff och färger, i den harmoni, samt med det artisteri och den smak som fortfarande inte tycks finnas annorstädes än här.

Vilka färger som ses mest. Alla. Men kanske ändå företrädesvis fortfarande brunt i alla nyanser från cigarrbrunt till grannrött. Det ser dock ut som om gult skulle bli sommarens färg, och grönt. Kappan med åtföljande klädning tyckes gärna hålla sig grön, eller »mandelgrön» som de små sömmerskorna i Stockholm med mycken sakkänedom säga, oaktat jag kan slå vad om att ingen av dem i sitt liv sett en grön mandel. Men också blått ser man, dock endast marinblått och denna starka blåklintsfärg, som alltid bäres i Paris, men knapp-

(Forts. sid. 382.)

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

VAR AXEL VON FERSEN FEG?

NEJ, SAGER EN GÖTEBORGSKA SOM PROTESTERAR MOT DEN NEDSÄTTANDE KARAKTÄRISTIKEN.

I EDER ÄRADE TIDNING HAR FÖRFATTAREN Birger Mörner försökt belysa Fersens personlighet i anslutning till de av dr. Alma Söderhjelm nyligen utgivna Fersenska dagboksanteckningarna. Undertecknad, som ej läst dessa anteckningar, vill dock inlägga en stillsam, men bestämd protest mot den Mörnerska analysen av Axel v. Fersens personlighet. Jag finner denna karaktäristik både orättvis mot den döde Fersen och föga hedrande för sin författare. Man må tillmäta ett memoarverk en viss betydelse i fråga om bedömandet av dess författares personlighet, men att lägga det helt till grund för skildringen av memoarskrivarens karaktär — med åsidosättandet av den historiska sanningen — är oriktigt. Huru många dagboksanteckningar ha t. ex. ej av sina författare med avsikt förvanskats med tanke på att bibringa en eftervärld en helt annan bild av dess författare än den verkliga och sanna?

Beträffande de Fersenska dagboksanteckningarna äro dessa förmodligen ganska intetsägande och om dem kan man kanske med fog tillämpa det gamla ordstävets mening är stor i sin kammartjänares ögon. Men att som Mörner framställa Fersen som en räddhågad *petit maitre* — en individ, som operettaktigt svänger värjan i Bruxelles i stället för att ila det franska kungaparet till undsättning, är ett påstående, som må stå för författarens egen räkning. Historiskt och överensstämmande med sanningen är det i alla händelser icke!

I dåtidens Paris och även i den svenska huvudstaden var Fersen känd som en verklig aristokrat med en *air* av grand seigneur. Talrika vittnesbörd härom finnas såväl i fransk som svensk memoarlitteratur. Det är ej heller troligt, att den oförsiktiga, men intelligenta Marie-Antoinette skulle till förtrogen vän tagit Fersen, om han varit så obetydlig och andligen fattig, som Mörner vill påskina. — Vad beträffar Fersens vistelse i Bruxelles så hade han, som en annan spillra, kastats dit av den mäktiga revolutionsvågen. I sällskap med tusentals andra emigranter inväntade han där bättre tider. Men att klandra honom att han ej kunde göra något för det franska konungaparets räddning är så absurt, att det ej behöver gendrivas. Jag vill endast fråga den ärade läsaren av dessa rader, huru skulle en främling som Fersen kunna uträtta något, då konungens egna bröder grevarne av Provence och Artois intet förmådde? Vad kunde Axel v. Fersen uträtta då drottningens broder, kejsar Josef i Österrike, icke kunde inverka på händelsernas gång? Att han emellertid ej dådlöst och fegt höll sig undan från händelsernas centrum, därom vittnar historiens oväldiga dom. Han uppehöll intill katastrofen förbindelserna med konungaparet och besökte det själv förklädd och under livsfara (febr. 1792).

Nej, Axel v. Fersen var ej feg! Hans sista handling att trots varningar göra sitt intåg i Stockholm och låta sig misshandlas och till slut ihjälpinas av den stockholmska pöbeln vittnar just icke om någon räddhåga. Icke heller om en *petit maitre's* sätt att tänka och handla...

Axel v. Fersens intelligens har måhända

Annu ett inlägg för Axel von Fersen — en göteborgsdam tager med värme till orda mot förminskandet av den gloria som strålar omkring minnet av Marie Antoinettes hjälte Axel v. Fersen. Gensagan drabbar emellertid mindre Birger Mörner eftersom hans artikel ju huvudsakligen varit ett referat av memoarerens vittnesbörd.

Teaterns framtid.

Skall Thalia dräpas av film och radio?

Poul Reumert.

Thalias framtid i konkurrens med film och radio är en brännande fråga, om vilken Iduns Köpenhamnskorrespondent bitt Danmarks store skådespelare Poul Reumert — hans stundande gästspel på Stockholms Dramatiska teater är bebådadt och hälsas med stor glädje — uttala sig.

MIN MENING I FRÅGAN ÄR DEN, att intet, ehuru aldrig så fulländat, mekaniskt återgivande av ett konstverk kan komma att ersätta detta konstverk i den bemärkelsen att detta blir överflödigt! Film och radio äro så mäktiga faktorer med oöverskådliga möjligheter på oräkneliga områden, — — — också i konsthistoriens tjänst kunna de säkert nå onat högt i reproduktion. Och på grund av många praktiska moment — prisbilligheten och den enorma publiken som både film och radio kunna samla under en hatt — skola de kunna föra med sig stora förändringar i den gamla teaterkonstens förhållanden.

Men — — — det levande livet kan aldrig krossas av sin egen reproduktion.

Det att övervara skapelsen av ett konstverk, att höra orden födas på skådespelarens läppar, att se rörelsen i kroppen bli till, kommer aldrig att förlora sin makt över sinnena.

Även om man kan höra skådespelarens stämma i telefonen och kanske medelst en framtida apparat samtidigt se hans gestalt, så tror jag dock att man skulle föredraga att hava honom personligen, verklig framför sig, om man vill tala om något av verkligt, betydelsefullt värde.

Kanhända skola radio och film ha till påföljd att endast det allra yppersta av scenkonsten blir bestående — — — och är icke detta en fördel?

Poul Reumert.

ej varit av någon större omfattning, men därför bör han ej hånas och begabbas. Snillet är en gåva av Försynen och är allom icke givet. Mörner är emellertid icke den förste, som upptäckt Axel v. Fersens begränsade intelligens. Redan förut har en annan skribent givit eftervärlden ett vittnesbörd därom. När den olycklige Fersen mördades av den rasande hopen i Stockholm, hittades i hans blodiga och sönderrivna kläder ett hotelsebrev, ur vilket jag tillåter mig göra följande utdrag:

— — — »fast din långa hals, som bär en liten Hjärnlös knopp, undgått Guillotinen i Frankrike, fast din syster den giftblanderskan ännu undgått rättvisans bila, fast Ert högmod utan gränser ännu icke blifvit qväfadt, så veten uslingar att hvad som bort och har ännu icke skedt kan ske». — — —

Brevet kan i sin helhet läsas i Grimbergs del VIII i Svenska folkets underbara äventyr. Ja, så var det! Hjärnlös knopp säger brevskrivaren från år 1810 medan Birger Mörner nöjer sig med uttrycket en sparsamt begåvad snöbb.

Det ser ut som om den olycklige Axel v. Fersen icke ens efter döden skulle finna ro i sin grav. Jag tycker den Mörnerska kritiken över honom är en upprepning av vad som skedde i Stockholm för över hundra år sedan — en hjärtlös och onödig schavottering. Vad har den mannen gjort att han var så föga älskad av sin samtid och så litet förstådd av senare släkten? Berör det på hans sätt — hans reserverade förnäma kyla varmed han omger sig! En sak är emellertid säker och det är, att Mörners kritik ej förvandlar den gängse uppfattningen av Axel v. Fersen såsom en ridderlig och modig man — en ädling i ordets egentliga bemärkelse. Jag slutar dessa rader med ett citat från monumentet i parken på Steninge, där Fersens stoft fick en tillfällig fristad. Orden sägas vara författade av Johan Olof Wallin:

”På detta rum förvarades i 4 månader de jordiska lämningarna av greve Axel v. Fersen, Sveriges Rikes Marskalk, då våldet, som ändat hans dagar, nekade honom vila i sina fäders grift.

Sanningen, framkallad av tiden, skall i häfderna skydda hans minne och göra rättvisa åt hans dygd.

Folkförare, sänk din blick mot jorden, se den avgrund, som öppnar sig för din fot, när du skall framträda jämte ditt offer inför den Evige Domaren.

Människovän, lyft ditt öga mot Himmelen, skåda bland förklarade andar den oskyldige du begråter.”

GERDA ENGQUIST.
född Faxé.

Allt detta är ju mycket snällt och vackert, om också i intet avseende bringande något nytt. Men min artikel, mot vilken denna insändare tydligen riktats, avsåg utslutande att framställa det intryck författaren av Fersens först nu utgivna dagbok gör på en opartisk läsare. Nu erkänner emellertid den ärade protestantskan att hon icke läst den ifrågavarande dagboken. Tillåt mig då fråga: Vad i all världen bråkar hon då för?

BIRGER MÖRNER.

Dragkampen om kaffet

börjar åter i riksdagen. Om Kathreiner blir det aldrig någon dragkamp. Den förståndiga husmodern använder i alla fall denna hälsosamma och billiga kaffedryck, enbart eller blandat med bönkaffe.

PRINSESSAN I BOKHANDELN

ANDRA TIDER ANDRA SEDER.

Prinsessan Lucien Murat.

PRINSESSAN LUCIEN MURAT IN-
vigde häromdagen en liten bokhandel jämte
telokal, som hon satt upp vid Place Dauphin
i det gamla hus där madame Roland en
gång härskade och i vilket omedelbara när-
het står en staty av Henrik IV — som en
av prinsessans förfäder burit till dopet.

Andra tider, andra seder!

Prinsessan Murat, som själv målar och
skriver, intager en ledande ställning i Pa-
ris mondäna och konstnärliga kretsar liksom
hennes mor, hertiginnan av Rohan, vilkens
privathotell vid Boulevard des Invalides är
ett av Paris gästfriaste och dit jag införts

*Iduns Pariskorrespondent presenterar en prin-
sessa av blodet, som öppnat kombinerad bok-
handel och tésalong i Paris.*

av en vän till familjen, målارinnan made-
moiselle Bremont.

Det var även hon som överlämnade åt
mig bjudningskortet till prinsessans »ver-
nissage», dit jag begav mig tillfots i skym-
ningen genom de pittoreska gatorna i denna
uråldriga trakt.

Den lilla lokalen, som bär namn »Stängd
om natten» Fermé la nuit, efter Paul Mo-
rands bok med detta namn, hade däremot
en högst modärn inredning — i den enkla
genren — och var full av samspråkande
herrar och damer.

Med den utsökta artighet och naturliga
glättighet, som är utmärkande för den fran-
ska högaristokratiens damer, slog sig prin-
sessan ner bredvid mig och började redo-
göra för företaget.

— Först och främst är det meningen att
det skall bli en verklig affär... Den fran-
ska francen faller och jag har ingen ut-
ländsk förmögenhet... min åsikt är också
att alla måste arbeta...

Jag sneglade på prinsessans hals och un-
drade om hon denna dag bar de ryktbara
rohanska pärlorna eller kopior samt lade
ut några svarta kort angående den ekono-
miska sidan av saken — vilken spådom
prinsessan tycktes taga med stoiskt lugn.

— Det vore också roligt om mitt terem
bleve ett omtyckt mötesställe för konstnärligt

intresserade människor som här kunde kän-
na sig hemma bland böcker och tavlor...
Långt är det ej heller till le »palais» (Palais
de Justice) och jag hoppas att herrarna
i toga mellan drabbningarna ska komma
och taga sig en styrkedryck.

— Ja jurister äro ju ofta bokkännare och
samlare när de ej äro utövande konstnärer.

— Det är även min tanke att tekoppen
en gång i veckan ska kosta tjugo francs i
stället för fem och serveras till en kort
föreläsning... Samt att väggarna ska stå
öppna för unga talanger, som här kostnads-
fritt skola få utställa.

— Ett utmärkt förslag — men inte så
inbringande...

— Nej det kan vara. Men jag har också
pennteckningar och gravyrer till salu av
kända konstnärer... Den svenska konsten
är mig icke obekant... ej heller Stockholm,
som jag tycker ofantligt mycket om. Vil-
ken vacker stad!

Efter dessa vänliga ord gick prinsessan
att göra les honneurs vid ett annat bord,
och jag kunde orientera mig. Beskåda ut-
ställningen med teckningar av Daumier,
Willette, Steinlein, Forain, Hermann-Paul
samt bläddra i framlagda bokband.

Och när »Stängd om natten», stängde för
natten och jag gick utmed Quai de l'horloge
och såg tusen ljuslågor spegla sig i Seinens
mörka vatten, var jag prinsessan mer än
tacksam att hon lockat mig ner till denna
så minnesrika del av Paris som är la Cité.

ANNA LEVERTIN.

DAMERNA I "DAMERNAS EGEN."

Fru Ellen Appelberg-
Collijn.

Friherrinnan Ellen Ce-
derström.

*I spetsen för Iduns ut-
ställning "Damernas egen",
som i höst anordnas i
Konstakademien, står för-
utom utställningskommis-
sarien och arbetsutskottet
en utställningskommitté,
vari Idun har glädjen att
se ett antal på olika om-
råden verksamma och
framstående damer. Vi
presentera dem här i bild.*

Landshövdingenskan Ellen
Hagen.

Fru Brita Juhlin-Dann-
felt.

Med d:r Gerda Kjellberg.

Skulptrisen Alice Nordin.

Professorskan Annie
Quensel.

Fru Olga Raphael-Linden.

Grevinnan Marg. von
Schwerin.

KOBBS specialblandning av Ceylonthéer, märket Zaryana (gul etikett), giver en kraftig, aromatisk, starkt stimulerande dryck. Jämför detta thé med andra i handeln förekommande thé-sorter i samma prisläge och Ni skall genast finna Zaryanathéets överlägsenhet i kvalitét.

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

AUGUSTA NAIJSTRÖM.
Fröken, Mora. Innehavarinna och ägarinna av Reinh. Grapes bokhandel.
75 år den 8 april.

SOFI BARTH.
F. Örn, Stockholm. Anka efter ingenjören Wilhelm Barth.
70 år den 8 april.

KERSTIN NILSSON.
Fru, Vinslöf. Maka till spannmålshandlaren Åke Nilsson.
70 år den 12 april.

ROSALIE LÖNNBORG.
F. Feith, Stockholm. Maka till fabrikören Adolf Lönnborg.
70 år den 14 april.

LYDIA ASTRÖM.
F. Humble, Stockholm. Maka till kronofogden Per J. Åström.
65 år den 6 april.

HEDVIG ADLERSTAM.
F. Löfroth, Stockholm. Anka efter bankdirektören Max Adlerstam, Skellefteå.
65 år den 8 april.

ELLEN KRONSJÖ.
F. Braune, Jämshögsby. Maka till kyrkoherden i Jämshög Oskar Kronsjö.
60 år den 11 april.

ALMA HALLENSTEN.
F. Svensson, Göteborg. Maka till landsfogden Vilhelm Hallensten.
60 år den 13 april.

SIGRID HERMELIN.
F. Nennes, Källtorp, Saltsjö-Nacka. Maka till friherren Wilhelm Hermelin.
60 år den 13 april.

THURINNA NIKLASSON.
F. Ugglå, Saltsjö-Järå. Anka efter apotekaren Karl Niklasson.
60 år den 13 april.

HILMA LANDERGREN.
F. Söderbergh, Stockholm. Anka efter konsulin Carl Landergren.
60 år den 14 april.

ANNIE ROSENQUIST af ÅKERSHULT.
F. Siegmund, Skara. Lärarinna. Anka efter häradsh. T. Rosenquist af Åkershult.
60 år den 14 april.

GUSSIE LILJA.
F. Sandels, Växjö. Maka till landssekreteraren i Kronobergs län Sten A. Lilja.
55 år den 7 april.

ZELMA RUNDGREN.
F. Lindell, Askeröd. Maka till kyrkoherden i Västerstad John W. Rundgren.
55 år den 9 april.

SIGNE ZIMMERMAN.
F. Schenström, Gävle. Anka efter direktören och jägmästaren Gerdt Zimmerman.
55 år den 11 april.

SIGNE SPARRE.
F. Thomæus, Åsundsholm, Vegby. Anka efter greve Carl Georg Sparre.
55 år den 15 april.

ESTER MUNTHE.
F. Öfverberg, Tullebo, Västerhejde. Maka till godsägaren Lars Munthe.
50 år den 3 april.

ELIN NORDBERG.
F. Wählin, Håkansö. Anka efter kyrkoherden i Norrfjärdens N. J. Nordberg.
50 år den 13 april.

MARIE-LOUISE ABOM †.
F. Dahlfelt, Linköping. Anka efter dir. H. T. Abom. Har i efterlämn. testam. donerat c:a 125,000 kr. till Linköpings stad o. dess pauvres honteux.
* 1843, † den 21 mars.

INGEBORG MUNCK af ROSENSCHÖLD †.
F. Beijer, Stockholm. Fil. kand. Maka till statssekreteraren M. Munck af Rosenschöld.
* 1877, † den 5 mars.

RUMFORD BAKPULVER

Världsmärket sedan 1857! Kostar ej mer än andra!

SPARBÖSSAN. AV JANE GERNANDT-CLAINE

SÅ FÖRSIGKOMMEN ATT HON NÄSTAN kunde tala rent vid fyra års ålder, stod Lillan och sträckte en sparbössa mot faster Siri, sin fostermor. En, två, tre, räknade denna dam varje gång hon lät en slant falla ned i springan. Bössan var av enklaste slag, men så tung att flickebarnet tyckte sig hålla all världens rikedom i sina händer. Med ögon så blåa som blåaste porslin och ögonhår så långa och täta som hos en vaxdocka, såg tösen så allvarsam ut att faster Siri icke kunde låta bli att småle. Den eftermiddagen var husets fru dock långt ifrån glad.

Det hade hänt en skandal i familjen. Lillans syster, vilken fostermor uppfostat och skaffat plats på ett kontor, hade rymt med en av affärens gifta chefer, och släktingen undrade vad det tjänade till att hon offrat sig för brorsbarnen. Under tiden stoppade hon emellertid femöring efter femöring i springan, tills hon märkte att Lillans bössa var full.

Det var barnets namnsdag och fastern hade roat sig med att klä en lång svart Pierrot, vilken var en trogen kopia av ryska dockor på modet. Denne Pierrot, som hade ett fint, kritvitt porslinsansikte, veckad krage och långa, slaka armar och ben, hade fått plats i Lillans egen stol vid det dukade kaffebordet. Fyraåringen satte sin sparbössa mellan honom och en hembakad tårta med vispgrädde. Och i det hon kravlade sig upp i soffan, frågade faster Siri vad hon tänkte köpa för alla sina pengar.

Lillan slog upp de strällika ögonfransarna: — När jag blir stor, ska jag köpa mig en levande Pierrot, sade hon. Och han ska vara riktigt min, för jag vill inte rymma med en annan.

— Vad pratar du för slag? utbrast fostermor.

— Det gjorde Lisa, ivrade barnet och sträckte båda händerna efter en tallrik med

En liten rörande berättelse om barnhjärtats seger i livets allvarliga konflikter.

en stor bit tårta. Därför får hon aldrig komma hem igen. Men jag skall alltid stanna hos faster Siri och det ska Pierrot också. Vi ska ha affär. En stor, stor affär.

— Jaså. Och vad ska ni sälja i den affären?

— Vi ska sälja kakor med vispgrädde. Och när faster kommer och köper en tårta, ska vi koka kaffe i en stor panna, fantiserade Lillan med blicken på den blänkande kopparkanna husets tjänande syster kom och satte på bordet. Det var en äldre jungfru i stort vitt förkläde med ett ansikte som en gammal råtta och hon stod en stund och betraktade sin matmor.

— Det är en främmande därute i köket, sade hon till sist, en dam.

— En dam?

— Som vill tala med frun och Lillan.

Orden hade icke väl gått över tjänarinans läppar, förrän fyraåringen stod på golvet och sprang bort till köksdörren. På tröskeln syntes en flicka i resdräkt med ett mjält ungt ansikte och ett par mörkblå ögon, vilkas strällika fransar voro våta av tårar. Och denna flicka räckte armarna mot Lillan och tryckte henne tätt intill sig, men fort, så fort att barnet bara stod och såg på henne i häpen undran. Så snabbt som saker och ting ske i drömmen gick den unga damen fram till husets fru och stannade med bävande läppar. Det var rymmerskan och hon kom som en brottsling.

— Du? utbröt fostermor. Vad har du här att göra? Är du ensam?

— Ja, var det lågmälda svaret.

— Och var är den man du rymde med?

Frågan träffade den unga likt ett slag. — Han stannade nere i Köpenhamn med sin fru.

— Som for efter er och tog rätt på maken?

— Ja, kom det ännu lägre.

Kring dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Herren är verkligen uppstånden.

Lukas Ev. 24: 34.

Han har uppstått på tredje dagen, enligt skrifterna.

I Kor. 15: 4.

Om det nu predikas om Kristus, att Han har uppstått från de döda, huru kunna då somliga bland eder säga, att det icke finnes någon uppståndelse från de döda.

I Kor. 15: 12.

Jag lever, I skolen ock leva.

Joh. Ev. 14: 19.

Min bön är att vår Herres Jesu Kristi Gud — må giva eder en visdomens och uppenbarelsens ande till kunskap om sig.

Efeser br. 1: 17.

Att Han må upplysa edra hjärtans ögon, så att I förstå hurudant det hopp är, vartill Han har kallat eder.

Efeser br. 1: 18.

Och huru översvinerligt stor Hans makt är, på oss, som tro.

Efeser br. 1: 19.

Han är uppstånden, Frälsaren

Han lever! O hur stort!

Väl slöt man graven fast igen;

Han sprängde dock dess port.

Han evigt lever, Herren Krist,

Så ljuder segerns bud.

Och vi med Honom, det är visst;

Högtlovad vare Gud! —

— Vilken skam... Och du skäms inte ögonen ur dig?

— Jo, faster.

— Men hur kom du hit igen?

— Jag hade lite pengar... Tillräckligt att köpa biljett för... Ingen behövde ge mig något till min hemresa, det ber jag dig tro, faster. Du ska inte lägga sten på börda. Jag är så nere som någon människa kan vara ändå.

— Och vad ska det nu bli av dig?

— Det vet jag inte.

— Det vet du inte? Din plats har du förlorat...

— Ja, mumlade den unga flickan nästan ohörbart och Lillan trädde henne ett steg närmare, under det att de vilsna barnaögonen vandrade från rymmerskan till fostermor.

— Och nu kommer du tillbaka till krubban? hänskrattade denna. Är det meningen att jag ska ta emot dig kanske?

Den unga lyfte de täta fransarna över sin blåa blick. — Vad ska jag göra? viskade hon. Jag äger ingenting.

— Och jag? utfor fastern skälvande. Vad äger jag? Har jag inte uppfostat dig med mitt arbete så gott som liksom jag nu gör med Lillan? För dig är jag ingenting alls numera, hör du, ingenting.

— Nu kan jag svälta och tigga?

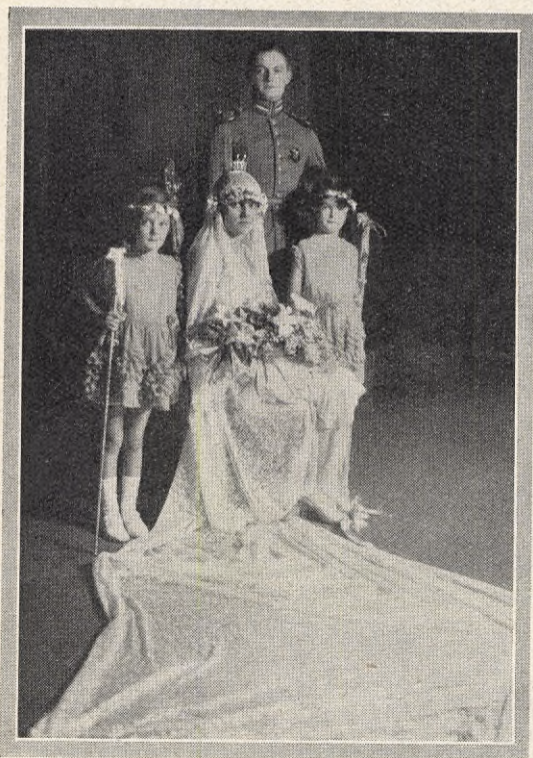
— Nu kan du svälta och tigga.

Orden korsade varandra likt klingor. Men i det rymmerskan vände sig om och gick mot dörren, fattade ett par små händer om den gammalmodiga bössa, som stod på klaffbordet mitt emellan Pierrot och tårtan. — Gråt inte Lisa! ropade barnet. Här får du min sparbössa!

— Din sparbössa? mumlade system. Min älskling, den ska du behålla själv.

— Nej, avgjorde fyraåringen, jag har min Pierrot, men du ska köpa dig en annan,

(Forts. sid. 385.)

Tisdagen den 23 mars sammanvigdes i Oscars kyrka i Stockholm underlöjtnanten vid Fortifikationen Karl Thorleifson Wessel och fröken Vera Slöör. (Foto: Lamm.)

Bröllop firades torsdagen den 18 mars i Stockholm mellan grosshandlaren Gunnar Kaiser och fröken Aino Levin, dotter till direktören Rudolf Levin och hans maka född Elliot. (Foto: Lamm.)

Kooperationen gagnar alla

S E S S A N S S I S T A F Ä R D

NÅGRA BILDER FRÅN DEN VACKRA HÖGTID-
LIGHETEN, DÅ ÄNKEDROTTNING LOVISA
FÖRDES PÅ DEN SISTA FÄRDEN GENOM
KÖPENHAMN TILL GRAVEN I
ROSKILDE.

Liktåget passerar Raadhuspladsen och hälsas vördnadsfullt av stora folkmassor.

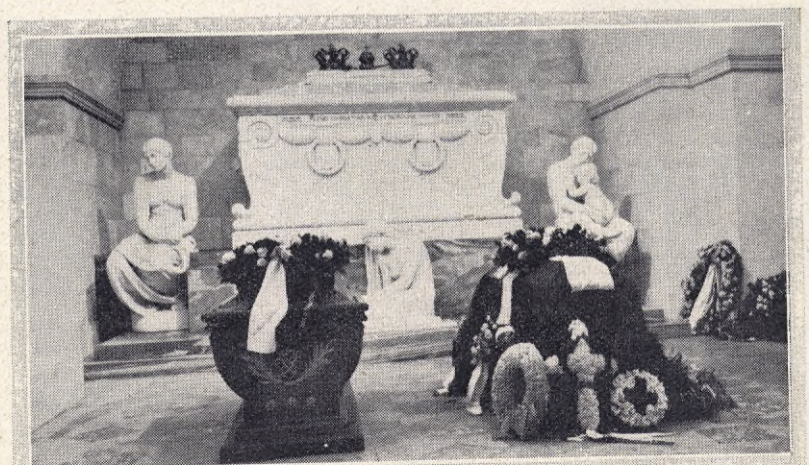
Högtidligheten i den vackra osmyckade Roskildedomen. Prosten Fenger håller minnestalet.

Blomsterskörden kring änkedrottningens kista på Amalienborgs slott.

Sveriges kronprinsessa anländer till Köpenhamn och hälsas av danska drottningen.

Änkedrottning Lovisas kista placerad i Christian IX:s kapell i Roskildedomen bredvid Fredrik VIII:s kista.

FRU MUSICAS NYA BOSTAD

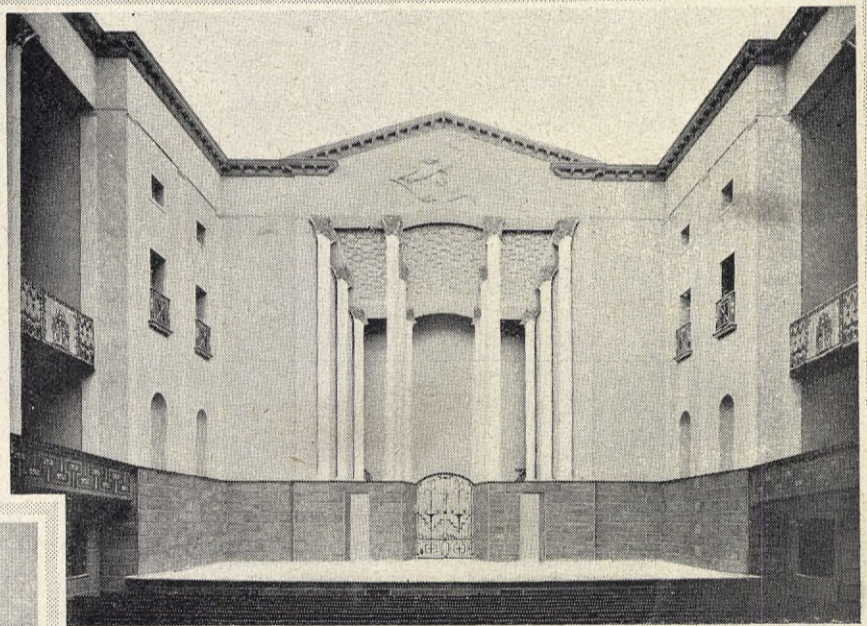
Stockholms Konserthus, professor Ivar Tengboms ståtliga skapelse, står nu färdigt och har under påskveckan invigts. Här får läsaren per bild göra en titt in i fru Musicas nya bostad. (Foto: C. G. Rosenberg.)

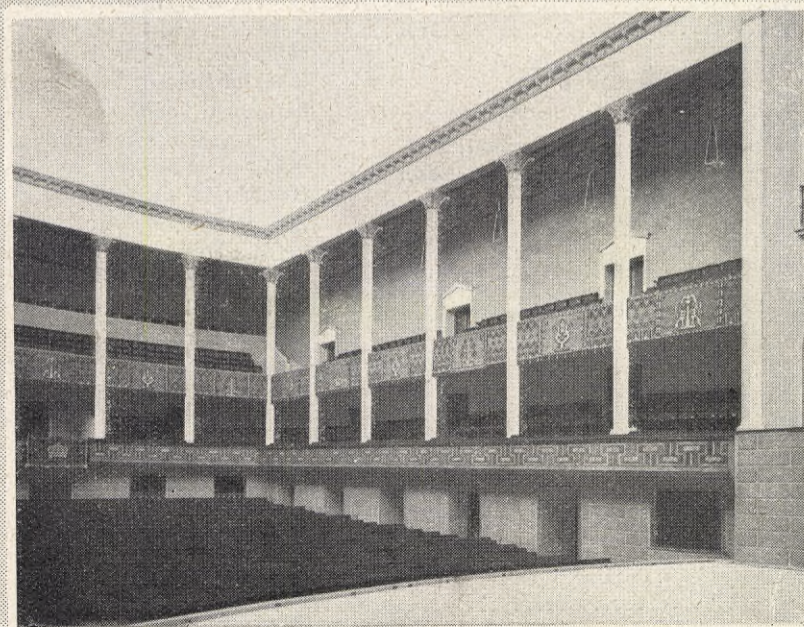
Konserthusets stolta fasad mot Hötorget, där handeln är livlig och brokig en solig värförmiddag.

Lilla konsertsalen är dekorerad med målningar av Isaac Grünewald. Här ses ett hörn av salen med de infällda konstverken.

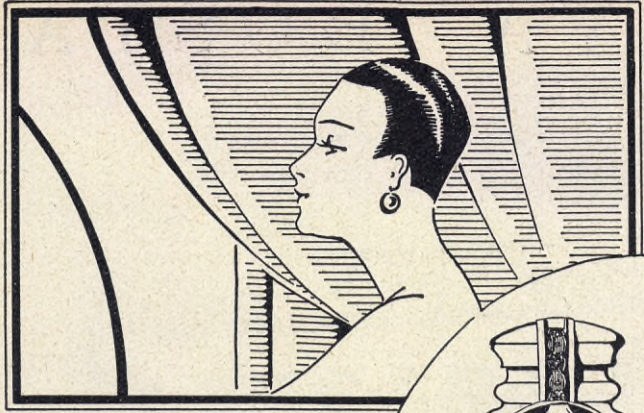
Podiet i stora konsertsalen.

Stora konsertsalen.

Arkitektens maka, fru Hjärdis Tengbom, är också med bland Konserthusets dekorerande konstnärer och bidrager med ovanstående fris i brons, som pryder entrén till parkett.

WATZINS SVAVELPOMADA

skyddar Eder från mjäll och håravfall samt giver åt håret dess naturliga vackra glans. Använd vid den dagliga hårskötseln *endast det bästa* — Watzins Svavelpomada

Gahns
UPSALA

Paris Stockholm

Vi hava liksom de ledande modisterna i Paris upptagit idén att från egna atelieer erbjuda våra ärade kunder även stilfulla chica klädningar i de mest fina kvaliteterna och smakfulla färger, vilka tillsammans med våra erkänt vackra hattar komponerade i de mest utsökta ensembles.

Hattar, Klädningar, Underkläder, Schalar, Sportgarnityrer, Tricotklädningar, Silkesstrumpor, Halsdukar etc.

EDMAN & ANDERSSON

MODESALONGER

Grevturegatan 3

Stockholm

KARSTENS SKORPOR

i enkrönas kanister

Parisiskan just nu.

(Forts. fr. sid. 375.)
past ses ute i den övriga världen. Vad man däremot inte alls ser, varken på gator eller i fönster, är grått. En ljus strumpa tyckes vara det enda, som med bibehållen värdighet kan vara grå. Också svart, — som Söderns svarta folk alltid favoriserat, — tycks denna vår vara hänvisat till specialmagasinen för sorgartiklar.

Annars är just intet att säga. Hatten är sig lik i dräktens färg eller alldeles tvärtom, men man ser nu större brätten, ena sidan är uppsvängd den andra är nerdragen. Alla hattar äro såkallade florentinska, det vill säga krokade hattar av halm, snilj eller ullgarn. Aldrig har jag blivit så glatt överraskad som när jag kom hitresande med min gamla sommarhatt, som jag i julas köpte på Sicilien och fick se i alla butiker snarlika hattar med den jag hade på huvudet.

När nu klädedräkten håller sig så oerhört enkel, måste man placera lyxen på andra föremål. Det är väskans tidevarv. Vad det finns av handväskor och det som är meningen att fylla dessa, miniatyrur, parfymflaskor, notesböcker samt framför allt puderdosor, läppsminksfodral, trotsar allt vad nordiska kvinnors fantasi kan överblicka. Stora läderväskor med flätat garnityr av samma stoff påminnande, också de, på långt håll om florentinskt arbete, äro moderna på förmiddagen, gull och silver på kvällen, inte fasonerat som förr, utan helt slätt, gyllen- och silverläder.

Strumporna äro hudfärgade liksom underkläderna. Där ges ingen pardon. Om någongång en vit strumpa användes eller till och med, som sagt, en ljusgrå, så är det endast till en dräkt i blått eller grått. Men aldrig annars och svart strumpa endast till sorg.

Och så skall klädningen vara knäkort, så att hela världen kan följa med dessa framsteg och inte kasta ut sina pengar förgäves!

ALMA SÖDERHJELM.

Barnets idé.

(Forts. fr. sid. 372.)
ha föresteg vid tillsättande av barnavårdsmän och fosterbarnsinspektrisplatser samt att man då helst borde sammanslå de två sysslorna i en och samma person? I stället för att som ofta nu på landsbygden (och

(Forts. sid. 384.)

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:

Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
8660 — Norr 9803 Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
8660 — Norr 402 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre å textside. Bestämd Lediga platser och platsplats 20 % förhöjn. Hel-sökande 25 öre, pensionat, marg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser 30:— pr gång 20 mm. hög. 35 öre, minimipris 3: 50.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. Uppl. B.
Praktupplagan Vanl. upplagan

Helt år 17:— Helt år 15:—
Halvt år 9:— Halvt år 8:—
Kvartal 4: 50 Kvartal 4: 25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Varje morgon ett glas Fruktsalt-Samarin

Det håller fysiken fin, det utför en invärtes rengöring, avlägsnar från kroppen otjänliga ämnen, utdriver den skadliga urinsyran samt uppfriskar blodet, ger god hälsa.

Fruktsalt-Samarin

per flaska Kr. 2.50 erhålles å apotek, hos droghandlare m. fl.
Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

M. ZADIGS Äkta Divinia

Tvål	Parfym
välgörande	säsongens
förskönar	finaste och
huden.	bästa.

Vid Nervositet

gäller det i första hand att försöka stärka nervsystemet. Endast härigenom kunna nerverna återfå naturlig spänstighet och lugn. Det direkt ur hjärn- och nervsubstans framställda preparatet Phospho-Energon uppbygger på ett naturligt sätt ett överansträngt och försvagat nervsystem.

Phospho-Energon rekommenderas av talrika in- och utländska läkare såsom det verksammaste medlet vid övervinnandet av nervositet och nervösa svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås på alla apotek i burkar å 100 och 300 st.

Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

BOBERGS FAJANS FABRIK

— G E F L E —

Se vår utställning å Bygge och Bo.

Skisser från kontinenten.

(Forts. fr. sid. 373.)

fästningar. Men liksom då är utsikten densamma: bergens sterila massiv i bakgrunden, dalen med sina odlade fält under ens fötter, längst bort mellan två kullar en flik av det evigt blå havet.

Men ännu återstår kyrkan och tornet bredvid. Det senare utgjord: fästets kärna, en massiv, fyrkantig klump murad av stadiga stenblock. Det står där än i dag med sina 6 à 700 år på nacken som en väderbiten, bister väktare, det har något tryggt och förtroendeingivande över sig, något av stelnat trots och ärrig stolthet. Att borgmästare och kommunala myndigheter slagit sig ner i dess skumma salar där de måhända som bäst skriva mantalslängder eller skattesedlar, bekymrar det föga. Det vet att det kommer att överleva dem allesamman och att murarna vila på stadigare grund är en kommunistiskt sinnad deputeradekammarers förhastade beslut.

Vad kyrkan slutligen beträffar är den värd ett särskilt omnämnande.

Utsmyckningen är visserligen inget att skryta med — det inre är enkelt, för det mesta vitmenat - och själva koret dessutom fruktansvärt restaurerat. Men där finnas en del vackra detaljer, främst ett kapell helgat åt S. Clemens med sirliga stucker från Louis XIV. Vidare några silverstakar på altaret samt på ena långväggen en tavla, tveksamt tillskriven Rafaels skola. Men det bästa göms i sakristian och om man håller sig väl med den blekfete prästen får man gå in och se på skatten.

St. Pauls kyrksilver förblev länge obeaktat. Det flyttades godtyckligt från ett altare till ett annat, ingen brydde sig om det, tillsynen var minimal ty man trodde att pjäserna helt enkelt bestodo av en legering av koppar och tenn. Men en vacker dag upptäckte någon konstkännare att det mesta var silver, gammalt, förmånt patinerat smide från början av medeltiden. Gny och larm, tjänsteskrivelser och stränga förhållningsorder från högsta ort. Staten förklarade högtidligt pjäserna för »monuments historiques», i ett av sakristians gamla ekskåp insattes ett dyrkfrött kassavalv och där lästes härligheten in. Ingen fick se den, den var alldeles för fin att profaneras av nyfikna turisternas blickar.

Men den nuvarande curén är en förständig man. Han vet att församlingen är liten och obetydlig, att det är långt till de historiska myndigheterna i Paris. Därför tar han understundom fram dyrgriparna ur gömman och ställer upp dem på hyllan bredvid där man får ta dem i betraktande av hjärtans lust. Och under tiden mässar han sin utaläxa lika högt och salvelsefullt som stode han på predikstolen. Orden komma svarvade, han förmar läpparna noga efter vokalerna, det märks att han själv tycker sig vara en förstklassig föreläsare. »Ett krucifix från 13:de århundradet, utsökt vackert arbete i vermeille. Ett ossarium från 14:de århundradet, innehållande något litet äkta aska av Johannes döparen» o. s. v. Han vrider och vänder på dem, han småler hult och lycksaligt. Har man varit där förut och gett en diskret slant till kyrkans underhåll, som det heter, får man t. o. m. hålla något av föremålen i handen och närmare skärsåda det.

Det är särskilt två nummer i samlingen, som äro värda uppmärksamhet. Det ena är en relikgömma, till formen närmast påminnande om en njure, innehållande »ett stycke av St. Georgs skulderblad». Det är ett grovt smide från 1000-talet, enkelt och klumpigt utfört men originellt till beskaffenhet. Den vanliga lilla luckan finns i behåll, där emot har föremålet plundrats på de halvådelstenar, som en gång smyckat detsamma. Gömman är fästad på en enkel fot, på överkant har den tvenne utspringande, ihåliga horn, om för prydnad eller möjligen luftväxling är bäst att låta vara osagt.

Det andra numret är en riktig praktpjäs och består av en Gudsmodersbild med barnet i ena och ett äpple i andra handen. Statyetten av drivet silver är ett sällsynt vackert smide från 12:te eller möjligen 13:de århundradet. Madonnan har detta förmåna och upphöjda lugn över sig, som man så ofta finner hos primitiva konstverk från detta skede, ansiktet är en smula långdraget, det lyser av innerlighet och godhet, mildhet och svärmisk extas. Kring gestalten, som sidledes är lätt böjd i en s-formad kurva, faller manteln i vida plastiska veck, formade med en markerad känsla för det strängt dekorativa. Överallt kraftiga och dock mjukt harmoniska linjer, inga onödiga detaljer som störa det lugna helhetsintrycket, man kommer ovillkorligen att tänka på vår egen tidiga kyrkokonst med dess enkla men talande bildsniderier i trä. Vid sidan härav verkar den kärva realism, med vilken Kristusbarnet är format, nästan

HENNES FRUKOST

— en stor portion av Posts majsflingor innan hon går till kontoret!

INTE bara därför att det är så bekvämt och inte bara därför att det är så gott — utan därför att det mättar bättre och kommer henne att börja arbetsdagen med friskare krafter än efter en kaffe-och-bröd frukost.

POSTS majsflingor äro färdiglagade. Hon håller dem direkt ur paketet i tallriken samt äter dem med mjölk eller grädd och ibland litet frukt — äpple, lingon eller en banan.

Posts majsflingor ligga i röd-gula paket som kosta 80 öre och innehålla 12 à 15 portioner.

Post Toasties
DUBBEL TJOCKA rostade majsflingor
"bibehålla sin fräsighet i grädd och mjölk"

Den bästa madrass i världen

är

DUX SPIRALMADRASS

När man ligger och vilar eller sover

är det av största vikt att varje del av kroppen får stöd och vila. Detta tillförsäkrar Dux spiraladrass, som konstruerats efter ett helt nytt system och visat sig fylla de högsta anspråk på bekvämlighet, hygien och hållbarhet.

Spiraladrassen har också vunnit en enastående framgång där den förts i marknaden. I Amerika, där man sätter det största värde på en praktisk och behaglig bädd, har spiraladrassen trängt undan alla andra kvaliteter.

Sjukhus och hotell använda densamma i allt större utsträckning.

Nervösa och sjuka personer rekommenderas särskilt Dux Spiraladrass, som skänker en god och lugn sömn samt effektiv vila.

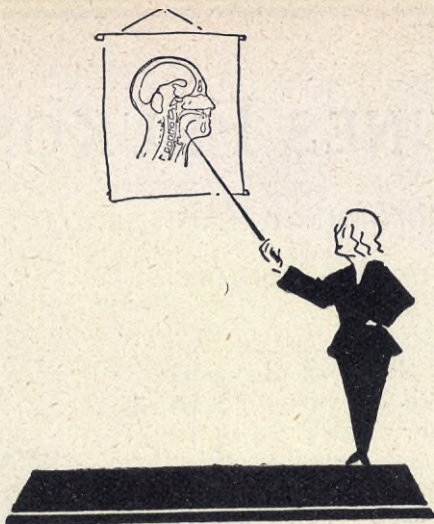
För husmödrarna erbjuder Dux spiraladrass långt större fördelar än resår- och tageladrasser. Den ersätter båda dessa och behöver varken vändas eller skakas, enär den alltid håller sig i jämn och fin form.

Vi garantera att den, som prövat en Dux spiraladrass, kommer att bli verkligt belåten.

Madrassen tillverkas i Sverige endast av

MADRASSFABRIKEN DUX, MALMÖ.

Prospekt och prisuppgifter gratis på begäran.

På denna bild jag ber Er noga titta —
här är det som katarren brukar sitta,
här är det som sig halsens krämpor
rota,
men vilka man med Tulo lätt kan
mota.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

A.-B. Förenade Chokladfabr. Sthlm.

PUB

Modet blir aldrig ett absolut påbud

för en dam med säker smak. Det
endast anger riktningen. Ytringarna
av individuell smak är det, som först
och sist ger liv åt modet

Vi rekommendera vårt nyöppnade första
klass beställningsskråderi och modellav-
delning, som även tillhandahåller för
säljning förnäma Parisermodeller samt ko-
pior till populära priser

Paul U. Bergströms A/B

HÖTORGET 13 — DROTTNINGGATAN 74
54 HORNSGATAN 54

Lidér Ni av Reumatism?

Stilla då plågan på detta lätta sätt!

Skaffa en flaska Sloans Liniment och stryk
med fingret något liniment på det värkande
stället Skillnaden märks omedelbart, och
på ett par sekunder få de plågade och
värkande vävnaderna lindring, så att Er
smärta försvinner. Ingen ingudning, ty Sloans
tränger in av sig självt.

Ni behöver Sloans nu genast, om Ni lider av
reumatism, ischias, ländvärk, nervinflammation,
försträckning, ryggvärk, bröstvärk eller stelhet.
Fås på alla Apotek

Sloans
Liniment

**BORTTAGER
SMÄRTA**

förbluffande. Det håller sina små händer
utsträckta liksom för att fånga äpplet, det
har ännu ingen aning om den mission det
skall utföra, det är bara en helt vanlig liten
parvel som sitter där och som väl konst-
nären kopierat efter levande modell. Lem-
marna äro kantiga och knubbiga på samma
gång, ansiktet menlöst men dock sällsamt
levande. Det gudomliga har givits en så
vardaglig och mänsklig form som möjligt.
Som helhet är Gudsmoderstatyetten bland
de förnämligaste exponenter man gärna kan
tänka sig på högt uppträdda guldsmeds-
konst från den tid grevarna av Provence och
Toulouse kivades om makten eller då Lud-
vig den helige företog sitt beryktade kors-
tåg.

När man sett sig mätt på kyrkskatten
och sagt farväl till den vänlige prästen kan
man med gott samvete åter söka sig tillbaka
till utgångspunkten med dess ärgiga kanon.
Fler sevärdheter har inte staden att bjuda
på. Ur grändernas valvdager stiger man
ut i det bländande solskenet och följer
vägen, som slingrar nedför kullarna. Citro-
nerna lysa gula, orangeträden kanta slutt-
ningarna som stora gröna bollar. Vid krö-
ken fångar man en sista skytt av St. Paul,
där det ligger kringgårdat av sina gråa mur-
ar och smekt av eftermiddagsljusets milda
färgvalörer — den bistra medeltidsstaden,
som rätteligen borde flyttas till museum.
PEWE.

(Forts. fr. sid. 382.)
jag tänker ju hela tiden närmast på den) åt-
minstone den första nästan alltid är en
bisyssla.

Skulle man inte vinna på denna cen-
tralisation?

Ty det tyckes mig vara vad vårt barn-
vårdsväsen mest av allt behöver. Inte bara
av A. B. och nu, utan av många andra barn-
vårdsarbetare och i flera år, har jag hört
samma klagan och samma instämmanden
om hur mycket mera effektivt deras arbete
skulle vara, om det någonstades på den
långa vägen mellan barnavårdsnämnderna
landet runt och socialdepartementet, funnes
en centralnämnd, med högre myndighet och
större tillgångar än alla de andra, en enande
organisation, som kunde ge norm och stan-
dard, tillhandagå med råd och dåd (om den
funnits skulle Ulvsundamannen vetat vart
han skulle vända sig!) ge impulser till för-
bättringar av lagarna på området — främst
då till skärpta straff och högre skyddsäl-
der i den sexuella barnalagstiftningen —
o. s. v., o. s. v.

Kunna konsulenterna utbyggas till ett dy-
ligt högsta råd? Svårligen, då de ju äro
bosatta i så skilda delar av landet. Och
föresten — fast jag kastar fram förslaget,
tror jag icke själv mycket på att samhället,
som så nyss ordnat barnavårdsväsendet,
skulle ha lust att genast bygga på det.

Återstår alltså det privata initiativet.

På den tid undertecknad först begynte
syssla med tanken (1919) hoppades jag att
Rädda Barnen skulle kunna bli en sådan
enande länk mellan alla de många goda
företag till barnens väl, vilka nu så att
säga (för att citera en annan barnavårds-
auktoritet) »ligga bredvid varandra som
bitarna i ett puzzle ingen tyckes kunna
sammanfoga.»

Jag har dock sedan funnit att, som den
föregångsman prof. Jundell är, hade han
redan 1906, i den ovan citerade artikeln,
pläderat för bildandet av en »Nationalföre-
ning för Barnavård och Moderskydd», vil-
ken skulle ha till uppgift, »att uppsöka och
med råd, men framför allt med dåd, bistå
alla i socialt elände levande mödrar och
barn.» För att citera vidare, — då för-
slaget mycket sammanfaller med min egen
tanke och det är gott att ha en sådan

Det bekanta smär-
stillande medlet
Aspirin-
Tabletter Bayer.
Endast de äkta table-
terna med bandarol
och garantimärke böra
användas vid förkyl-
ningssjukdomar, in-
fluensa, huvudvärk
och tandvärk.
Erhållas på alla apotek.

"Priset är nedsatt till 90 öre pr glas å
20 tabletter."

A.-B. FÖRENADE
**PIANO &
ORGEL**
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och
i förhållande till kvalitén billigast
MALMSJO-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGGVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Modernisera

Edra klädningar

blusar och underkläder.
Färga dem själv med

Hemfärgen Härvans

Modefärger

10 delikata färgtoner.

Begär provkarta.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

„Cochlea“

pat. reg.-n:r 28579. Världens bästa och
finaste elektriska hörapparat. 1925 års
modell försedd med reglering för 10—
50 styrkegrader.

Begär prospekt och intyg.

Malmö Bandage-Etablissement,
Per Vejersgatan 9.

Försäljare för Stockholm: Majorskan
J. Petersohn, Rådmanngatan 9.

En klädsam

ÖVERGÅNGSHATT

Satin med stickningar,
vackra modefärger

Kr. 22.—
Damhattavd. 1 tr.

A/B NORDISKA KOMPANIET

auktoritet på sin sida! — skulle detta ske genom upprättandet av småbarnshem landet runt, där barnen fingo vistas, tills de kunde placeras ut i fosterhem, då även arbetsmöjligheter beredd för mödrarna, vilka så länge som möjligt fått leva tillsammans med sina barn. Hemmen skulle vara organiserade som upplysnings- och understödsbyråer för mödrarna samt som utbildningsanstalter för barn- och barnsjuksköterskor etc. De olika lokalföreningarna skulle subordonnera under en centralstyrelse, vilken skulle ha till uppgift, »att anskaffa medel från stat, kommun och enskilda, samt att bl. a. genom anordnandet av föredrag väcka och upplysa i dessa frågor» o. s. v.

Om en sådan organisation kunde bli verklighet, behövde kanske icke sedan steg till statslig sanktion — så att föreningens normer å la Röda korsets bleve normerande — behöva bli så långt?

Ty skulle den icke, utan en sådan, dock bara bli ännu en av de många föreningar vi redan ha? Vilkas beundransvärda arbete skulle vara ännu effektivare, om »puzzlet» sammanfogades, så att man inte längre, som ofta nu, stretade åt var sitt håll för att först och främst få fram sitt, utan att se att med samverkan skulle man komma ännu längre mot det gemensamma målet.

Dock, hur denna statlighet skulle nås, hur föreningen skulle sanktioneras till att bli den sorts J. O. institution för barnen, som fattas oss och väl behöves — bl. a. för att i allmänna medvetandet bättre inskräpa, så att säga barnets vikt och värdighet som så dant — samt på vilken punkt i barnavårdsväsendet denna central skulle inordnas — där sviker icke expertens mod henne fullständigt.

Och att se så långt framåt är väl knappast heller nödigt — på denna punkt så långt till målet. Det första målet — att få Sveriges kvinnor verkligt väckta till insikt om att det icke är så väl beställt med barnens säkerhet, deras väl och ve i vårt land, att det icke kan göras bättre!

Ty vilka äro närmare till det arbetet än vi? Vår skam är det dock om våra barnalagar ibland ännu äro papperslagar, vårt eget fel att inte flera kvinnor ha säte och stämma i arbetet för barnen. Vi skulle nog nått både det ena och det andra — hade bara den stora massan kvinnor agiterat nog, hade vi varit nog intresserade för moderstanken:

Alla barn äro våra barn!
ANNA LENA ELGSTRÖM.

Sparbössan.

(Forts. fr. sid. 379.)
som inte rymmer. Och då får du stanna här.

Med bössan i ena handen sprang tösen bort och slog armarna om faster Siris knän. Fastern strök henne över håret och lyfte upp huvudet och såg på rymmerskan, som skälvde av ett gråtanfall så våldsamt att hon måste stödja sig mot ryggen av en stol.

— Se så ledsen Lisa är, utbrast barnet. Och ändå vill jag ge henne min bössa till en ny Pierrot.

— Tyst med dig, mumlade fastern. Inte tänkte hon på Pierrot. Hon såg sin stora flickas förtvivlan och ville inte vara mindre ädelmodig än den lilla. I det hon sköt fyraåringen och hennes skatt ifrån sig, sträckte hon i en stor tyst åtbörd av förlåtelse bägge sina armar emot rymmerskan, som störtade i sin fränkas famn.

— Du får ändå alla mina pengar, ivrade Lillan, som spärrade upp sina porslinsblåa ögon, där hon stod och tittade på de båda andra. Och du får min Pierrot också, om du inte har nog i sparbössan...

Köp Schweizer's Siden Bomull Broderier

fritt levererat, franko och tullfritt i hus

Drag fördel av det nya och betydliga prisfallet

och rekquirera redan i dag pr brev kort till utlandet vår rikhaltiga kollektion av enastående och prisvärda siden-, bomull- & yllestyger såväl som våra berömda schweizer-broderier till kläder, linne m. m.

Denna kollektion av de finaste prover tillsändes Eder på begäran gratis und franko

Schweizer & Co. Luzern S 3, Schweiz

Oatine

INGENTING VÄCKER MERA BEUNDRAN ÄN ETT VACKERT ANSIKTE, och för att uppnå detta kräves dels ett verksamt medel och dels daglig vård. Avlägsna smuts och damm från PORENA med OATINE genom ingnidning och avtorkning och Ni behöver icke använda tvål. OATINE gör huden mjuk samt närer och skyddar densamma, därför får Ni ett klart, friskt och vackert ansikte. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2: 50 samt i stor burk med tredubbel innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välgörande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å kr. 2: 50 och kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag: Stockholm, Luntmakargatan 79. Tel. Vasa 142 24.

SÄNGKLÄDERNA

Paradis

äro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt
Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjäderrenseri
GÖTEBORG.
Grundad 1881.
Erhållas i varje välsorterad sängkläders affär.

Advokaten Eva Andén
Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM.
Tel. 7576, N. 18336.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Bortredningar och testamenter. Även skriftliga förfrågningar.

Jenson & Nicholson's Fernissor
för golv, linoleum etc.

tåla ovarsam behandling

De äro öoverträffade. Finnas hos Eder färghandlare.

Begär delta märke

Generalagentur:
Julius Arnheims änka,
Skepparegatan 66 A, Stockholm.
Tel. 748 69.

Yllestrumpor
och liknande yllesaker skola tvättas med Havoline i kallt vatten, även sköljas i kallt vatten. De bliva rena, mjuka och dubbelt varaktiga samt krympa icke. Vid en större statlig inrättning har strumpförbrukningen nedgått till hälften sedan Havoline börjat användas till tvätten.

Nåttuben håller
Dennison's Glue (FISKLIM)

färskt och klisterkraftigt i årtal. Trä, glas, keramik, läden, tyg, papp-repareras fort med „Dennison Glue“.

Det är det starkaste universallim, som framställes (ej eldfarligt — torkar ej)

Begär det hos Eder handlande

Dennison Manufacturing Co's
A.F.D. 17.
Vesterbrogade 4, København B.
Sänd mig gratis och franco en provtub.
Namn:.....
Bostad:.....
Postadress:.....

MARKNADENS FÖRNÄMSTA HAVREPREPARATER

Iduns korrespondensklubb.

Statsanställd dam i 30-års åldern önskar brevväxla med självförsörjande dam av ungefär samma ålder. Gärna någon i Göteborg. Men gärna också med några från andra håll. Svar tacksamt till *Brev följer*.

LÄSECIRLARNAS

Frågor med svar av författarinnan Frida Stéenhoff.

Fråga: Även bort till de stora, tysta skogarna i Värmland har Iduns nuvarande aktuella ämne, läsecirkeln, nått. Längre har den tanken legat och grott i våra hjärtan, att en läsecirkel skulle bildas, men något synligt resultat har det ej blivit av den förrän nu, då Idun kom med förslaget. Vår cirkel består av tio damer. Alla böcker äro ännu ej inköpta och undertrycknad vore mycket tacksam om Idun ville föreslå något av den senast utkomna litteraturen.

S. A., Sunnemo.

Svar: Härmed fem nya böcker till cirkeln i Sunnemo. *Ur hertigens av Saint-Simon memoarer* av Carl Ridderstad. *Frödingsminnen* av Mauritz Hellberg. *Grekiska hjältar och ideal* av Claes Lindskog. *Greve d'Orgels bal* av Raymond Radiguet. *Margareta Akeleyé* av Sigrid Kurck.

F. S.

Fråga: Må det tillåtas mig att fråga angående den mycket lästa boken "Den gröna hatten"? Vad anser Fru Stéenhoff om hjältingen där? Ibland tycker jag att hon är en dålig kvinna. Men emellanåt förefaller hon mig sann och modig. Ge mig några ord till ledning vore jag tacksam.

Agda M-n.

Svar: Jag är ej alldeles utan beundran för "Den gröna hatten" som bok betraktad, men min beundran går ej till hjältingen utan till författarens tanke och stil. (Vilka emellertid voro försvunna i den ur boken fabricerade pjäsen.) Bland andra gåvor har Michael Arlen även en räv bakom örat, som i nämnda bok på ett graciöst och belevat sätt lockar in pedanter och fariseer i irrgångsalonger. Råven har tydligen roat sig med att använda ett avdankat manligt ideal, den ädle sonen av familj, som ej duger till annat än älska och slösa bort pengar, och förvandlat detta ideal till kvinna. Måste man inte le åt det illmariga knepet att ställa fram en sådan lady och fråga gentlemännen: Vad tycker ni om Adam som Eva? Många ha skyndat sig att trohjärtat svara: Vi föredraga demimonder av den vanliga, fattiga sorten, ty dem kan man betala och därmed håller man dem på deras rätta plats i den undre världen. De ord jag skulle kunna ge till ledning angående hjältingen i "Den gröna hatten" äro i korthet, att jag finner henne högst osym-

Har Ni smärtor?

Gikt, ischias, nervsmärtor, blodbrist, ålderdomssvagheter m. m.

Radium rekommenderas av tusentals läkare och användes på sjukhus hela världen över mot en hel mängd sjukdomar.

Använd därför de vetenskapligt framställda miradiumpreparaten med noggrant avpassat innehåll av äkta radium, som av läkarvetenskapen rekommenderas mot ovannämnda sjukdomar. Miradium-salt och -pastiller eller -tabletter fås på apoteken å kr. 6.50 per glas. Utvärtes mot smärtor: miradium-salva å kr. 3.50 per tub.

Solidar rengör och bevarar tvätten bäst. Solidar spar tid och kraft samt är drygt och billigt. Följ blott beskrivningen på det välkända Solidar.

1/1 paket 58 öre.
1/2 paket 30 öre.

Solidar

Tvätt-Extrakt

patisk, därför att hon inte arbetar. Varje kvinna, som inte samlar sig om något nyttigt, blir en olycka för sig och andra. F. S.

Svar till "Bohuslänska läsecirkeln". I Idun för 14 februari förekom er fråga: "Är Lydia Wahlströms *Vardagens religion* sådan, att var och en kan förstå den?" Som jag måst invänta andra upplagan av sagda bok för att få den i min hand, är jag först nu i stånd att söka ge ett svar. När det gäller religion, vardagens eller helgdagens, teologens eller lekmannens, är det svårt att ge litteraturråd. På intet område härskar den subjektiva uppfattningen och smaken så oinskränkt som här. Jag vågar dock uttala, att d:r Wahlströms bok säkerligen

bjuder god uppbyggelse åt de många med förf:s ståndpunkt sympatiserande. De äro talrika, som tala samma språk som denna bok och för dem blir den därför ej svårfattlig. De äro dock ej "var och en". En så spridd tidning som Idun har i sin läsekrets ej blott kristna utan även "greker och judar". För dessa sistnämnda torde boken innehålla en del problematiska satsar. När ordet grek först användes i detta sammanhang, hade grekerna övergivit tron på sina gudar. Det finns nutidsmänniskor, som i samma bemärkelse skulle kunna kallas greker, men dock äro religiösa, om därmed får menas, att deras energi hålls i schack av deras samvete. Vilken mängd begärade individer skulle ej i vår tid göra sitt

liv till en eriksgata av förbrytelser, om de ej råkade ha lika mycket samvete som energi. Därför gå de i stället, trots sitt uppfinningsrika ingenium, åsnans pålitliga gång vid avrundens rand. Samhället kan överhuvud taget existera, därför att det blott rymmer en försvinnande minoritet, som har energi utan samvete. En vardagens uppbyggelsebok i vidaste måtto blir avhandlade skrift därför ej, därtill inrymmer den för många förutsättningar och lärosatser, men efter denna reservation kan jag uppriktigt rekommendera den som en i sitt slag behjertansvärd och bildande läsning. F. S.

Fråga: Många prenumeranter vore tacksamma om Er tidning

innehölle förslag till böcker i en cirkel med främmande språk: exempelvis franska, engelska, tyska. Prenumerant.

Svar: En cirkel för främmande språk kan säkerligen finna en hel del tillfredsställelse med följande böcker: Romain Rollands *Annette et Sylvie* och *L'Été*, båda hörande till serien *L'âme enchantée*. François Mauriacs *Le baiser au lépreux*. Clément Vautels *Mon curé chez les riches*. Emily Brontës *Wuthering Heights*. Arnold Bennetts *The City of Pleasures*. Edgar Allan Poes *Fantastic Tales*. Helene Stöckers *Liebe*. Heinrich Manns *Der Unterthan*. Grete Meisel Hess' *Die Intellektuellen*. F. S.

Iduns första läsecirkel i Stockholm hade för någon tid sedan sammanträde under ordförandeskap av fru Frida Stéenhoff. Följande böcker utvaldes och ha tillställts samtliga till läsecirkeln anmälda — vi hoppas, att de som icke infunno sig till sammanträdet, därmed deklarerade sin nöjaktighet med majoritetens beslut: *Egron Lundgren*, "En målares anteckningar från Italien och Spanien", *Hjalmar Bergman*, "Hans nåds testamenten", *Hilma Angered-Strandberg*, "Barbarens son", *Gustaf Hellström*, "Bengt Blancks sentimentala resa", *Lytton Strachey*, "Drottning Viktoria", *Mauritz Hellberg*, "Frödings minnen", *Ellen Key* "Människor", *Annie Vivanti*, "Mor och dotter", *Joseph Conrad* "Segeer" *John Paris* "Koi-mono", *Frida Stéenhoff* "Filippas öden", *Marika Stjernstedt* "Gena", *Upton Sinclair* "Jimmie Higgins" (som av läsecirkeln ordf. fru Gertrud Thorell från reservförslaget insattes i stället för Chledowskis "Renässansmänniskor" i Rom", då dess pris ansågs för högt).

Till Iduns läsecirkel ha anmälts: i läsecirkel av Svea Aminoff, Sunnemo, i läsecirkel av Fanny Claudelin, Linköping. Sep. anmäln: Märta Björnström, Hornsgatan 39 B, Stockholm.

FRÅGOR OCH SVAR!

Fords adress.

Fråga: Vore tacksam om Idun kunde ge upplysning om Henry Fords adress i Amerika.

Boy.

Svar: Adressen är mr. Henry Ford, Ford Motor Company, Detroit, Michigan, U. S. A.

Filmintresserad.

Fråga: 1) Har filmen "Karl XII:s kurir" visats i Malmö?
2) Var Gösta Ekman Karl XII, eller var han kuriren? *Etlam*.
Svar: 1) Ja, våren 1924.
2) Herr Ekman utförde kurirens roll.

Årsinackordering.

Fråga: Var finnes lämpligt pensionat för äldre frisk dam, som önskar helinackordering för ett år i sänder. *Lova*.

Svar: Vill ni bo i Stockholm, torde bl. a. Fredrikshovs Pensionat

Det ondas besegrare!

Ni behöver icke lida de smärtor och kval, som alltid åtfölja nervösa och reumatiska åkommor. I Globoid bjudes Eder ett osvikligt medel, som icke blott lämnar omedelbar lindring utan även undanrödjer själva grunden till det onda.

Globoid är det beprövade, ofarliga medlet mot förkylningar, huvudvärk, reumatism, gikt etc.

Globoid erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter å ½ gr. till ett pris av Kr. 2:30 o. 1:25 pr flaskor.

nat, Fredrikshovsgatan 10, vara lämpligt. På Lidingö med spår-vagnsförbindelse till Sthlm finns flera pensionat. — På andra ställen utåt landsbygden finnas ju otaliga pensionat, varibland kunna nämnas Furutorps pensionat, Ängelsberg, Pensionat Villa Sandvik, Bankaberg, Kolmårdens Pensionat, Kolmården m. fl. andra. Se f. ö. annonser i Idun.

Sin egen förläggare.

Fråga: 1) Vart skall man hänvända sig om man vill utgeva en bok? 2) Blir tryckningen dyr? 3) Hur göra reklam?

En som vill försöka.

Svar: Att själv ge ut en bok med alla omkostnader, som äro förknippade därmed ställer sig ofantligt dyrt. Det är brukligt att hembjuda boken till en förläggare, som, om han antager densamma, ikläder sig alla omkostnader.

Brudlakan.

Fråga: Vill "Idun" ge mig ett råd vad jag skall använda för material till brudlakan och örngott, vill ej ha linne, det är så groft utan något tunnt och fint skulle nansouk vara bra om det finns i passande bredd? Mycket tacksam för råd är

Nyförlovad.

Svar: Nansouk skulle bli alltför slidrigt till lakan. Det finns något fint men stadigt bomullstyg, som kallas extra lakansväv i olika bredder; 150 cm. Brett kostar 2:70 pr m. och 165 cm. brett kostar 2:95 pr m. Både smalare och bredare bredder finnas.

Gruvfrågor.

Fråga: 1) På vilka sätt och vilka instrument erfordras för uppsökande av malmfyndigheter spec. järn, zink, koppar, silver?

2) Huru hög är inmutnings-skatten?

3) Huru stor jordareal åtföljer inmutningen?

4) Vilka krav ställas årligen för äganderätt till dylik fyndighet?

Fyndsökare.

VASA
MODELLEN
SALJES HOS VARJE GULDSEDER

Grotrian Steinweg
Flyglar o. Pianinon
Världsmärket
HIRSCHS PIANOMAGASIN A/B
Konserthuset, Stockholm

Goddard's
Silver-Polerpulver
SEX GULDMEDELJER

Säljes hos
Herrar guldsmeder och färghandlare.
Generalagenter för Sverige:
Sven Askund & Co., Stockholm.

Barnängens **BJÖRN-TVÄTT-PULVER**

För sent...

skall Ni måhända finna verkningarna av de så skadliga **perborat-haltiga** tvättpulvren. Måhända är Ni icke heller i tillfälle att då komplettera förlusten. Vill Ni vinna trygghet för Edra tvättplagg, skall Ni ständigt använda Barnängens "Björn"-Tvättpulver, som till skillnad från de flesta i handeln förekommande tvättmedlen är **perborat-fritt** och oskadligt.

OBS! Björnen med morteln och blågult paket.

Svar: Om ni ej har fackkunskaper, kan ni näppeligen själv använda de instrument, som fordras för att söka malmfyndighe-

ter. Därför är bäst vända er till en expert på området, t. ex. bergsingenjör Karl Köjer, Äppelviken. — Central myndighet för

gruvfrågor äro kommerskollegium eller vederbörande Bergmästarembete. — Gruvstadgan kan erhållas genom bokhandeln.

Handarbetslärarinna.
Fråga: 1) Vilka äro fordringar-na för att bli handarbetslärarinna? 2) Var utbildas sådana?

RID-STÖVLAR

Dam o. Herr
i lack samt svart och brun bokkalv.

P. A. STRÖM & Co
Humlegårdsg. 10
STOCKHOLM

Förnämsta in-köpsställe för moderna Dam- o. Herrskodon.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgi-vande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKS-VARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET
STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

När Ni väljer **spetsar,**

köp dem direkt från vår specialaffär. Då har Ni fördelen att kunna få just de mönster och kvaliteter, som bäst passa Edert behov och Eder personliga smak. Vi betjäna våra kunder endast med modärna gedigna och prisbilliga varor.

De Förenade Spetsfabrikernas
Försäljningslokal
GREVTUREGATAN 13.
Stockholm.

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Lidol är den tillförlitligaste av alla bröstkarameller

Ende tillverkare:
AXEL FORSBERG - GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

En delikatess för smörgåsbordet är

"Mejerit"
MARKNADENS FÖRNÄMSTA SMÖRBLADNING
ARBOGA MARGARINFABRIK

Vägen
till hälsa
går genom
SANITOS

Fruktsalt Sanitos

vilket avhjälper dålig ämnesomsättning, magsyra, halsbränna och förebygger ofta uppkomsten av mag- och njurlidanden, blåsten, gikt, reumatismen och nervositet. Sanitos är även en feberstillande och välsmakande läskedryck.

Säljes å apotek, kemikalie- och drogaffärer m. fl. à 2:50 pr. fl.

HENRIKSSONS TEKN. FABRIKS A.B.
ÖREBRO.

Hoffmann's Pianinon

Det ledande svenska kvalitetsmärket

Kungl. Hovlev.

Malmskillnadsgatan 25 B
STOCKHOLM

Nedsatta priser. Goda avbet.villkor.

3) Hur stora äro kostnaderna ungefär?

4) Är denna bana lika överfylld som alla andra nu för tiden?

Tacksam för tillförlitliga uppgifter.

Svar: 1) Fordringarna äro att ha genomgått ett handarbetsseminarium, och för att komma in i ett sådant fordras att ha fyllt 19 år samt att ha färdighet i div. sömnad, stickning och teckning. Realskoleexamen eller avgångsbetyg från näst högsta klassen i en flickskola.

2) Seminarier finnas i Stockholm, Göteborg och Uppsala.

3) Utbildningstiden är 3 à 4 terminer. Kursavgiften omkr. 700 kr.

4) Intet överflöd på platser för närvarande.

Livränta.

Fråga: 1) Kan Idun rekommendera mig ett säkert och tillförlitligt bolag, där man utan risk kan köpa en livränta. Har Svenska Staten möjligen något dylikt försäkringsbolag?

2) Uttalas det ryska namnet Sascha med sj-ljud eller hårt sk-ljud?

Svar: 1) I alla de större försäkringsbolagen kan man utan risk köpa livränta. Svenska staten har ej någon livränteanstalt, endast folkpensioneringen.

2) Namnet uttalas på det förstnämnda sättet.

Mögelfläckar.

Fråga: Undertecknad skulle bli synnerligen tacksam, om någon av Iduns läsare kunde och ville ge mig ett råd, huru mögelfläckar på markiser skola borttagas.

Värmländska.

Svar: Gör en välling av grovt rågmjöl, ljumt vatten och pressjäst. Det fläckade tyget nedlägges i blandningen, så att den täcker detsamma. Efter ett dygn tvättas det behandlade som vanligt.

I England.

Fråga: 2 unga flickor önska inackordering, i familj eller pension i England, för språkets lärande. Svar till

Pris pr månad.

Svar: Båda de nedanstående inackorderingshemmen lämna på begäran svenska referenser: Miss Thornton, Thor-Tell, Totland Bay, Isle of White.

Mrs M. Smith, "Easton", Links Road, Ashstead, Surrey.

Angående priset är det svårt att säga, men torde man få räkna med minst 250 sv. kronor i månaden.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tveklaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Av SANGALLA té

rekommendera vi

våra kända märken

"Pekoe Souchong"

"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2:50 paret, extra tjocka 3:— paret. Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti. Humana priser. Förstklassigt parfymeri med toillet- o. tekniska artiklar 10 % extra rab.

CITY.

Gratis katalog

Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg. Flemminggatan 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott.

Clara Ekströms Opfiska Magasin

Jakobstorg 3, Stockholm.

Etablerad 1872.

Tel. 45 21 - Norr 128 30

Välsorterat lager av:

Glasögon, Pincenez, Lorgnetter, Prisma-, Teater- och Marinkikare, Barometrar, Termometrar.

Reparationer utföras skyndsamt.

Så bedårande hon är!

Den fascinerade charmen i kvinnlig färgning kan aldrig förringas genom någon missprydande hårväxt — tack vare Veet creme. I likhet med nära två miljoner damer har hon löst det brydsamma problemet att avlägsna misshaglig hårväxt genom att använda Veet. Denna parfymerade, sammetslena creme borttager här på ett ytterst enkelt sätt. Ni behöver endast påstryka Veet creme och låta den verka några minuter. Skölj sedan bort den och — håret är försvunnet. Fullt tillfredsställande resultat i varje särskilt fall garanteras eller pengarna återbetalas. Gör ett försök med en tub i dag och Ni kommer aldrig mer att hava något behov av gammalmodiga depilatorer eller rakapparater, vilkas användning endast medför att håret tillväxer endast medför att håret tillväxer fortare och blir kraftigare. Veet creme kostar kr. 1.75 och kr. 3.25 per tub. Att tillgå hos alla hårfrysörskor, parfym- och kemikalieaffärer, apotek etc. Eneqvist, Holme & Co. A.-B., Vasagatan 15-17, Stockholm.

Varning för efterapningar och minderåriga imitationer — de äro även ofta dyrare.

Kr. 1.75 Nya reducerade Priser Kr. 3.25

VEET
AVLAGSNAR HÅR SOM GENOM ETT TROLLSLAG

GIFT

Er utan att först ha besökt
aldrig! LJUNGGRENS
Möbelaffärer

Femtio möblemang utställda.
15 Malmskillnadsg. 15, Stockholm.

Hultmans

En herre for på resa,
han tog allt sitt gepäck,
han for allt uppå ångbåt,
han satt allt uppå däck.

Han räddes för förkyllning,
han räddes för sin hals,
han tog sig en Caruso.
— sen räddes han ej alls!

CARUSO

BRÖSTTABLETTER

SÄLJAS ÖVERALLT!

Gardiner.
Fråga: Vore tacksam för tillförlitlig upplysning om huru ett par nysydda gardiner av tät, grov, tjock, vit linneväv, broderade med vitt pärlgarn, skola tvättas, för att ej krympa. Om de lakas, krympa de antagligen, men hur skall kalkérfärger borttagas? ..
Prenumerant.
Svar: Synd att ni inte krympte väven förut, innan ni verkställde broderiet, ty linneväv krymper alltid något i första tvätten. Är kalkérfärgen så störande, att ni inte kan ha gardinerna uppsatta en tid, innan de tvättas? Färgen går bort i tvätten och kokningen.

Våfflor m. m.
Fråga: 1) Vore tacksam få veta hur det kommer sig att vid bakning av våfflor, efter provad recept, smeten så gott som försvinner under bakningen?
2) Så har i Eder tidn. stått beskrivning på "Ryska pannkakor" och vill jag gärna veta i vilket nummer för anskaffning av det samma.
Fru L.
Svar: 1) Svårt att säga då man ej vet hur receptet lyder. Om det innehåller vatten, så rör ut mjölet i vattnet först och låt stå en stund att svälla, innan ni tillsätter de andra ingredienserna, så kanske det lyckas bättre.
2) Rec. på ryska pannkakor återfinnas i n:r 7 av Idun för i år under rubrik Frågor och Svar.

**MONA LISA
TANDBORSTEN**

DEPÅ:
AB. HANS LEHMANN & Co
STOCKHOLM

Är absolut öoverträffad och säljes överallt.

Lär Edra barn att dagligen använda

Radiolit-Tandcrème

De skyddas därigenom mot en mångfald sjukdomar, som hava sin förnämsta infektionsbas i munhåla och svalg.
Radiolitfabriken, Nordmaling. Nederlag i Sthlm Kungsg. 35. Tel. 1527.

Kontrollerat och Analyserat för TRÄDGÅRD och LANTBRUK

Frö

BLOMSTERLÖKAR, SÄTTPOTATIS,
RÖSOR m. fl. växter.
REDSKAP, GÖDSELMÄNNEN, VÄXT-
ÖHYREMEDEL, m. m.
Återförsäljare högsta rabatt.
Rikhaltig katalog franko på begäran.

A/B Nordiska Fröhandeln
Telef. 317 25. Mästersamuelsgatan 45, Stockholm C. Norr 142 20.

Kan det vara enklare?

Urklipp, ifyll och insänd denna kupong i öppet kuvert, frankerat med 5 öre.

Åhlén & Holm, Stockholm.

Eder stora katalog N:r 91 upptagande tusentals artiklar, såsom klänningar, damkappor, herrkostymer, tyger för våren och sommaren, allt av sista modet, samt korta varor m. m. torde sändas mig gratis och portofritt.

Namn:

Adress: N:r 162

LIV
FÖRSÄKRINGSBOLAGET

BALDER

STOCKHOLM

Sveriges äldsta, redan från början av de försäkrade allena ägda livförsäkringsbolag.

Låga premier
Höga premieåterbärningar
och vinster
Grundfast soliditet
Ansv.sum. 120,000,000 kr.

**NISSENS
BRÖSTKARAMELLER**

osvikligt
medel mot
hosta och heshet.

Trevliga
presenter

Fat. Smörasslett.

FAT av 1:ma nysilver med vacker bård till följande enormt billiga priser:
15 cm. kr. 3.00 25 cm. kr. 9.-
18 " " 5.- 27 " " 10.50
20 " " 5.50 30 " " 13.-
22 " " 6.- 34 " " 18.50

SMÖRASSLETT av 1:ma svenskt nysilver. Vacker bård. På glasinsatsets botten en slipad stjärna. Kr. 3.25.

Sändes mot postförskott.
A.-B. FERD. LUNQUIST & Co.
GÖTEBORG

Bekvämast
vlar man ä

STÅLRÄSARMDRASSEN IDEAL

Patenterad.
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Karlstad. Tel. 780. Tel. 780.

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

Syddas remmar av bästa engelska kvalité
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

GLORY TANDCRÈME

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet 5, Biblioteksg.

Svält ej

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanteras äkta endast på originalburkar. Erh. hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandl.

Semester i Frankrike.
Fråga: Anhåller härmed vördsam om Idun skulle vilja vara av den godheten och lämna mig adr. på pensionat eller familj i norra Frankrike eller franska Schweiz. Har semester under juni och önskar då att använda denna för språkstudier. Skulle helst vilja komma i familj där även undervisning i franska språket kunde erhållas. Har ej råd att betala efter första klassens avgifter, men vore tacksam för adr. på billigt men bra.
Madeleine, trente-trois.
Svar: Ett par adresser kunna lämnas, men prisen är omöjligt att säga något om, då det åtminstone i Frankrike stiga allt emellanåt. Skriv därför till vederbörande och hör er för.
På så kort tid som en månad är bättre att betala ett högre pris på ett väl rekommenderat ställe, ty de billiga brukar sällan vara bra.
M:lle Liernur, 1 rue des Charmilles, Genève, Schweiz. — M:me Dépuv Brugère, 4 rue Daniel Lamazière, Limoges, France. — M:me Bideleux, 17 rue Géricault, Le Havre, France.

Praktiskt arbete.
Fråga: Skulle någon av Iduns läsare vara vänlig och säga mig, om det finnes något ställe dit man kan sända en 18-årig flicka, som har lust för hushåll, hem, handarbete m. m. Hon är en liten ordentlig, vänlig och rar flicka, som gärna vill lära sig allt praktiskt. Ej något dyrt ställe. Vore mycket tacksam för svar.
Idun-läsare, första frågan.
Svar: Nästan i varje nummer av Idun står annonser om just sådana ställen ni söker för den unga flickan. Se t. ex. i n:r 13 för i år annons om Skåre herrgård.

SANITETSBINDLAR

Diana

SVENSKT FABRIKAT

ANTISEPTISK - MJK. SMIDIG - LÄGGLIG SKYDDAD

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Norrtullsg. 8 A, Stockholm.

En hård sanning — men som jag är tacksam för.

Det var på min resa till Rivieran, som jag hörde ett samtal, vilket gjorde att jag fick en klarare syn på saken.
"Du bad mig i går att presentera Dig för Frkn B., och Du talade likväl endast med henne i 5 minuter."
"Ja, varför ha kvinnor ett par ögon, som man minns länge, och urakillata en så enkel toalettnödvändighet som att borttaga armtranspiration — jag kan icke utvärda transpirationsslukt."
ODO-RO-NO

är det enda verksamma och garanterat oskadliga medlet mot transpiration. Fås överallt å Kr. 5:— och Kr. 2:75. Akta Er för farliga efterapningar.

MADSEN & WIVEL, Köpenhamn.

UTTALAS: PROFYLAKTIK

Tandborsten, som effektivt rengör tänderna.

Det är ej nog att borsta tänderna tvärsöver, de måste borstas i sin längdriktning. De övre nedåt, de undre uppåt - på så sätt avlägsnas matrester av de styva borsten.

Men - härtill erfordras en Pro-phy-lac-tic. Dess borst är så sinnrikt anordnade, det böjda skaftet och hela formen så ändamålsenliga, att tändernas alla ytor lätt kunna nås och rengöras.

För vuxna kr. 2:25. För skolgång kr. 1:75. För barn kr. 1:25.

Säljes i parfym-, kemikalie- och materialaffärer. Äkta endast i den hygieniska gula originalasken.

Generalagenter för Sverige: ENEQVIST, HOLME & Co. A.-B., STOCKHOLM Vasagatan 15-17.

Denna utmärkte tandborste skapar ett friskt, vackert utseende - tack vare rena, vita tänder. Rena och friska tänder äro ovärderliga.

Den bästa bröst-tabletten är

Enköpings Bröst-Tablett

Bekväm förpackn. i hållbar tub. Pris 25 öre.

A.-B. Enköpings-Tabletter, Örebro, Tel. 1 44.

Weibulls GRÖNSAKSFRÖER

säljas under garanti för grobarhet, renhet o. sort äkthet.

W. Weibull, Landskrona.

Hjälpen är till hands, om det i hemmet finns

Vaseline

Begär alltid Chesebrough's (uttalas Tjijhsbros) Vaseline. Prov sändes mot 65 öre i frimärken från Chesebrough's Mfg. Co.

15 Skandinavisk avd., Aarhusgade 83, Köpenhamn Ø.

PERENNA VÄXTER, PRYDNADSVÄXTER, FRUKTRÄD, BÄRBUSKAR och övriga PLANTSKOLEARTIKLAR köper Ni FÖRDELAKTIGAST från

HÄSSELBY PLANTSKOLA

Specialité: PERENNA VÄXTER. Telefon Hässelby 85. 1926 års nya katalog sändes gratis på begäran.

Drottningens vilohem.

Fråga: Vore tacksam att genom Idun erhålla en del upplysningar rörande Drottningens vilohem. Till vem skall ansökan om vistelse därstädes ställas, och huru stora äro avgifterna för enskilt eller delat rum? När öppnas det, och för huru lång tid kan man möjligen erhålla inackordering? Skola några särskilda handlingar bifogas ansökan?

Trött Idunprenumerant.

Svar: Se svaret till "Vanda" i n:r 12.

Till England!

Fråga: Finns det någon utsikt att under sommaren omkring 3 mån. erhålla plats i familj i England såsom hjälp och sällskap? Jag har vistats i Tyskland ett par år för musikstudier och giver nu pianolektioner, men ville så gärna ut under ledigheten för att lära känna andra förhållanden. Hjälper naturligtvis till med inom hemmet förekommande göromål. Är 27 år gammal. Vore mycket tacksam för ett gott råd i denna tidning.

Kari.

Svar: Utsikterna äro ej stora att få plats i England. Ni kan möjligen vända er till The Women's Institute, 92 Victoria Street, S. W. II, London för att få upplysningar om det finns sådana platser ni önskar. Eller till The Anglo-Swedish Society, 10 Staple Inn, High Holborn, London, varrest också upplysningar och adresser kanske kunna fås.

Efter avslutad skolgång vare sig 8 klassig flickskola eller real-skola kunna unga flickor komplettera sin utbildning med ett år i Etisk-pedagogiska Institutet i Uppsala. Institutet är icke någon vanlig skola med läxläsning, utan undervisningen ges huvudsakligen genom föreläsningar. Halva tiden ägnas åt praktiskt arbete i barnavård, vävning m. m. De teoretiska ämnen äro till större delen sådana, som ej ingå i den vanliga skolkursen, t. ex. psykologi och samhällslära. På en särskild linje ges inom institutet fullständig utbildning för kindergården. Så överfullt som det nu är med studenter, torde institutets kurs rent av ge bättre utsikter till anställning än både student-, kandidat- och magisterexamen. Ämnen torde för flickor vara mera lockande än studentexamens latin och differentialkalkyl. Utförligare upplysningar fås naturligtvis genom redogörelse och program, som enligt annons fås på begäran gratis och franko.

Infört genom Stockholms Läkareförening

Professor PATRIKHAGLUND

Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik

Dr. A. Karsten

Medicinsk Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 60, Stockholm

KULLGRENS GRAVVÄRDAR

Erfarenhet, konstskicklighet, bästa råmaterial och smakfulla modeller utgöra garantier för köparens belåtenhet.

GRANT AB. CAKULLGRENS ENKA

Smörblandat margarin

Smörblandat margarin.

Det billiga margarinet med de goda egenskaperna.

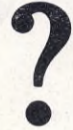

Gräddmargarin.

Vem får

AGRAS TUSENLAPP

första priset i den pågående stora pristävlingen

7.500 kronor fördelas på 500 priser.

Dessutom en ny illustr. kokbok i vackert färgomslag till varje deltagare i grupp I.

Fråga närmaste handlande eller begär tävlingsprospekt från Aktiebolaget Agra margarinfabrik, postfack 1183, Stockholm 16, vilket erhålles gratis och portofritt.

KONFIRMATIONS-MINNEN

BENGT JONZON och OLLE NYSTEDT:

KONFIRMANDBOKEN. Med bidrag av flera förf. Illustr. Häft. 1: 50, kart. 2: 25, klotb. 2: 75, skinnband med rödsnitt 8: —, mockaband med guldsnitt 8: 50.

BENGT JONZON:

HUR BLIR MAN EN KRISTEN? 2:a uppl. Häft. 75 öre, kart. 1: 50. Å bättre paper kart. 1: 75, mockaband med guldsnitt 8: 50.

OLFERT RICARD:

VAKEN UNGDOM. En hälsning till Sveriges ungdom. Övers. fr. danskan. Häft. 2: —, inb. 2: 75.

EMIL BERGLUND:

ALLVAR OCH FRISKT MOD. Manings- och uppmuntringsord. 2:a uppl. Häft. 1: 75, inb. 2: 75.

H. ÖRTENBLAD:

JESUS SADE. Betraktelser över ord från Jesu mun. 8:e uppl. Häft. 1: —, kart. 1: 75, mockaband med guldsnitt 7: 50.

SIRI DAHLQUIST:

LIV OCH LÅNGTAN. Ungdomsdikter. 2:a uppl. Häft. 2: —, inb. 2: 75.

L. M. ENGSTRÖM:

FÖR DET INRE LIVET. I. 4:e uppl. Häft. 2: 75, kart. 3: 50, mockaband med guldsnitt 9: 25.

JOHN BUNYAN:

KRISTENS RESA. Förfördad uppl. för ungdom utg. av Elin Silén. Illustr. Häft. 2: 25, mockaband med guldsnitt 9: 50.

Ovanstående är blott ett urval ur det stora antal lämpliga minnesböcker vi utgivit. Särskild katalog över Konfirmationslitteratur, Biblar, Nya Testamenten och Psalmböcker erhållas på begäran gratis och franko. Efterfråga "Diakonistyrelsens upplagor" i bokhandeln.

Svenska Kyrkans Diakonistyrelsens Bokförlag

Avundas icke

andra deras vackra hy, skaffa Er en sådan själv. Grov hud och stora porer draga till sig och samla damm och föroreningar.

Syster Ellas Salva

(Hudcrem)

avlägsnar fullständigt alla föroreningar, glättar och förfinar en sträv hy, verkar sammandragande på porerna och ger hyn den sammetsliknande mjukhet, som är så behaglig, både för ögat och för känseln. Om dagen bör den, som är mån om sin hy, användas en s. k. torr hudcrem, som upptages av huden och bildar ett effektivt skydd mot damm- och stoftpartiklar.

Syster Ellas Dag-creme

är för detta ändamål idealcremen, angenäm och väldoftande. Syster Ellas dagcrem utgör ett ypperligt underlag för puder.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

*Degen jäser
bäst och säkrast*

och brödet blir poröst, delikat och vackert, när Ekströms Jästmjöl användes. Dess fina ingredienser förhöja i hög grad bakverkets smak och utseende.

För smaksättning och fyllningar begagna Ekströms Vanillinsocker.

Ekströms Receptbok för hembakning erhålles på begäran från Örebro Kem. Tekn. Fabrik, Örebro.

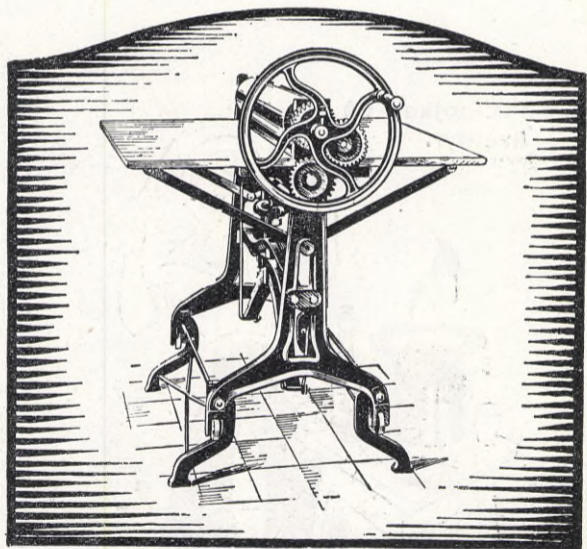
**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM TEKN FABRIK

KUNGL. HOV. LEVERANTÖR

**GÖTEBORGS
KEX**

FABRIKS AKTIEBOLAG
DROTT WAFERS

*De
bästa
tycker jag!*

*En mangel,
som Ni blir förtjust i!*

Mangel nr 3008 har en drivanordning av helt ny typ. Genom sin tysta och jämna gång överträffar den varje annan mangel. Den kan på särskild begäran erhållas med extra fötter för reglering av höjden.

Begär vår specialkatalog, som sändes gratis och franko.

NORRAHAMMARS BRUK — Norrahammar.

Hur sparsam är Ni?

Vad kostar det Eder att på vanligt sätt halvsula Edra skor? Har Ni någon gång tänkt på att sammanställa denna siffra med kostnaden för en halvsulning med Trelleborgs Gummisulor? Ni skall finna, att varje gång Ni sular Edra skor med Trelleborgs Gummisulor, spar Ni 12 kr., ty de hålla 3 lädersulor ut och kosta endast kr. 2:50, 2:25 och 2:— för herr-, dam- och barnstorlekar resp. En tub Trelleborgs utmärkta klistrelösning medföljer gratis varje par sulor. Låt samtidigt påsätta Trelleborgs enastående slitstarka gummiklackar.

**TRELLEBORGS
GUMMISULOR & KLACKAR**

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
STOCKHOLM TRELLEBORG GÖTEBORG

*Andersson
nr 31*

*"Du är så vacker för mina ögon
som tusen liljor uppå en kvist..."*

YVY-TVÅLEN

vars säregna sammansättning av rent vegetabiliska oljor och essenser gjort den oersättlig vid all rationell hudvård.

Pris 1 kr. pr st.

A.-B. Yvy-Fabriken, Ystad.

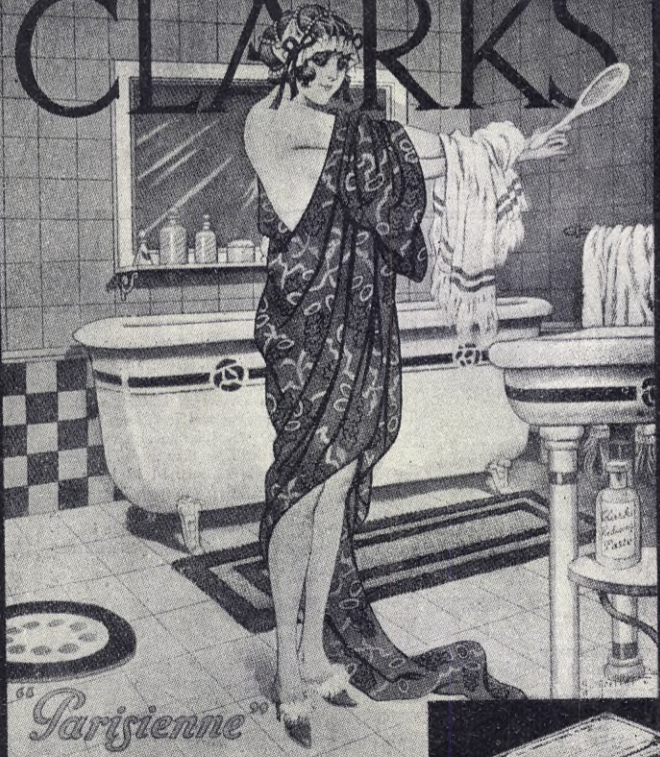
Gyllenhammars

HAVRE-MUST

ÄR DEN BÄSTA MORGONDRYCK JAG VET

3 öre en portion **FÖR ALLA** En portion öre **3**
ÄLDRAR

CLARKS

Parisiennes

FÖR AVMAGRING: CLARKS' BADSALT

ERHÅLLES I PARF. O. KEM.-AFFÄRER
ELLER PR. POSTFÖRSKOTT
PORTOFRIIT MINST 4 PKT KR. 6.-

C. B. 5
PRIS:
1 PKT KR. 1:50
12 " " 15.-

AKTIEBOLAGET ALFRED BENZON & C:O
STOCKHOLM MALMÖ GÖTEBORG

PIX-pojken på äventyr.

Hokus, pokus, fliokus! Mitt allra bästa tricks!
Jag trollar eder besjefel bori allt med en liten PIX.

